

Xəbər
**Xarici banklardan
178 min dollar
oğurlamış
hakerlər
Bakıda
tutuldu**
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 2 noyabr 2018-ci il Cümə № 233 (7122) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan dünyanın ən islahatçı ölkələri onluğunda

"Doing Business-2019" hesabatda ölkəmiz Polşa, Rumıniya, Bolqarıstan kimi Şərqi Avropa ölkələrini qabaqlayıb

yazısı səh.5-də

Azərbaycanlı diplomatların Ukrayna savaşına Bakıdan təpkilər artır

yazısı səh.6-də

Üç dövlətin Bakıdakı səfirlikləri qarşısında aksiya olacaq

yazısı səh.7-də

Paşinyan yalvar-yaxarla Avropadan cəmi 3 milyon avro qopara bildi

yazısı səh.10-də

Həmsədrələr gəldi - nə dəyişəcək?

yazısı səh.11-də

Qasıqçı cinayətinin bir ayı: nə cəsəd var, nə də...

yazısı səh.12-də

Meriya Qarabağ mitinqinə icazə vermədi

yazısı səh.3-də

"Enerji sistemi alman şirkətinə verilir" iddiası

yazısı səh.4-də

Azərbaycanda 230 məhkum elektron qolbaq daşımaqla azadlıqda gəzir - ekspert danışdı

yazısı səh.3-də

İlqar Məmmədov ölkədən çıxmaq istəyir

yazısı səh.12-də

Müşfiqin qalıqları üzərində aparılacaq DNK analizi haqda bilmədiklərimiz

yazısı səh.4-də

Yenə növbədənkənar parlament seçkiləri müzakirələri başladı

yazısı səh.5-də

AMERİKA ANTI-İRAN KOALİSİYASI QURA BİLMƏDİ - BOLTONDAN SƏFƏRSONRASI AÇIQLAMALAR

Rusiya mediası ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Con Boltonun Azərbaycandan niyə "əliboş" qayıtdığını açıqladı: "Bakı Qərbin rəğbətini qazanmaq üçün boyun əymir, özü üçün sərfəli, çoxyönlü siyasət yürüdür"; ABŞ İrana qarşı sərt mövqedə olsa da, regiondakı vəziyyəti doğru qiymətləndirir...

yazısı səh.8-də

Kreml Cavaxetiyyə "kartı"nı işə salır - Bakı üçün də sınaq

Gürcüstanda prezident seçkisində Saakaşvilinin adamının labüd qələbə şansı Rusiya və Ermənistanda təlaş yaradıb - motiv; qonşu ölkədə erməni separatçılığının alovlanması artıq birçə "hime" bənddir - Azərbaycan üçün də signal...

yazısı səh.9-də

Abutalıbov "qara çörək yeyənləri" müdafiə etdi və sərt danışdı

yazısı səh.6-də

Putin rusları ölkəsinə toplayır - azərbaycanlıları nələr gözləyir?

yazısı səh.9-də

Hüquqşünas Zamirə Hacıyevadan milyonları almağın yollarından danışdı

yazısı səh.3-də

Novruz Məmmədov Qazaxıstana getdi

Azərbaycanın baş naziri Novruz Məmmədov dünən Qazaxıstana səfərə gedib. O, Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) Hökumət Başçıları Şurasının noyabrın 2-də Astana şəhərində keçiriləcək iclasında iştirak edir. ("Report")

Bu ilin aprelində baş nazir təyin edilən N. Məmmədov bu vəzifədə MDB Hökumət Başçıları Şurasının toplantısında ilk dəfə iştirak edəcək.

Heydər Əliyev Mərkəzində məşhur rusiyalı rejissor müəhazirə deyəcək

Noyabrın 23-də Heydər Əliyev Mərkəzində tanınmış rusiyalı teatr və kino aktyoru, televiziya tamaşaları və sənədli filmlər rejissoru, ssenarist Veniamin Smexovun müəhazirəsi keçiriləcək.

Modern.az xəbər verir ki, "İşıq saç hər zaman" adlı gecədə o, məşhur rus şairləri Vladimir Mayakovski,

Aleksandr Blok və Boris Pasternakın yaradıcılığında danışacaq, şeirlərini səsləndirəcək.

Veniamin Smexov onlarla film və seriala çəkilib. Onun "Dartanvan və üç müşketyor" filmində (1978) yaratdığı Atos obrazı isə bunların sırasında ən yaddaqalanlardan biridir. Bu ekran əsəri çox şöhrət qazanmış və davamı çəkilməmişdir. "Müşketyorlar 20 ildən sonra" (1992), "Kraliça Annanın sirri və ya müşketyorlar 30 ildən sonra" (1993) və "Müşketyorların qayıdışı yaxud kardinal Mazarininin xəzinəsi" (2009). Veniamin Smexov dörd layihənin hamısında iştirak edib.

Veniamin Smexovun fəal məşğul olduğu sahələrdən biri də ədəbiyyatdır. O, bir sıra bədii və publisistik kitabların müəllifidir. Daha çox nəsr əsərləri yazan Veniamin Smexovun teatra həsr etdiyi məqalələri qəzet və jurnallarda dərc olunur. O, həmçinin müxtəlif mövzularda müəhazirələrlə çıxış edir.

Bakıda avtobus qəzası - "Xəzər" TV-nin redaktoru ağır xəsarət aldı

Bakıda marşrut avtobusu qəzaya düşüb. Hadisə paytaxtın Nəsimi rayonu ərazisində, metronun "28 May" stansiyası yaxınlığında, Səməd Vurğun bağının yaxınlığında baş verib.

32 sayılı xətt üzrə hərəkət edən marşrut avtobusu eyni istiqamətdə hərəkətdə olan evakuatorla toqquşub.

Hadisə nəticəsində avtobusda olan sərnişinlərdən bir neçəsi xəsarət alıb. Yaralılar paytaxtda yerləşən xəstəxanalardan birinə aparılıb.

Xəsarət alanlar arasında «Xəzər» televiziya stansiyasının redaktoru Zakirə Zakirqızı da var. O, kəllə-beyin travması alıb, dişləri tökülüb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Paytaxtda bahalı avtomobillər ucuzlaşdı

2018-ci ilin sentyabr ayında Bakının avtomobil bazarında orta qiymət 28.011 manat təşkil edib. Bunu "Trend"ə ekspert Nüsrət İbrahimov deyib. N.İbrahimov bildirib ki, mühərrik həcmi 2-dən az olan avtomobillərin orta qiyməti 15.302 manat təşkil edib və bu kateqoriyaya aid avtomobillərin qiymətində 6.75 faiz artım qeydə alınıb.

Onun sözlərinə görə, mühərrik həcmi 3-dən böyük olan avtomobillərin 55.866 manat və qiymətdə 7.57 faiz azalma olub.

N.İbrahimov bildirib ki, sentyabr ayında ümumilikdə 1444 ədəd avtomobil satışa çıxarılib:

"Əvvəlki ayla müqayisədə sentyabrda avtomobil bazarında təkliflər portfeli 0,48 faiz azalıb".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Paşinyan yenə baş nazir seçilmədi

Ermənistan parlamenti noyabrın 1-də keçirdiyi iclasda artıq ikinci dəfə ölkənin baş nazirini seçməyib.

Virtualaz.org yerli KLV-ə istinadən bildirir ki, baş nazir postuna yeganə namizəd olan Nikol Paşinyanın lehinə, yaxud əleyhinə heç bir deputat səs verməyib. 13 deputat isə bitərəf qalıb.

Qeyd edək ki, Ermənistanда növbədənəkar parlament seçkilərinin keçirilməsi məqsədilə baş nazir Nikol Paşinyan 16 oktyabrda istefa verib. Onun yenidən seçilməsi üçün 53 deputatın səsi lazımdır. Lakin Paşinyan parlamentdəki fraksiyalarla özünün seçilməməsi barədə razılaşdıqlarını və səsvərmənin simvolik xarakter daşdığına bildirib. Onun sözlərinə görə, bu yolla parlamentin buraxılmasına nail olacaqlar.

Bu səbəbdən, oktyabrın 24-də keçirilən birinci səsvərmə də formal xarakter daşıyıb.

Ermənistan konstitusiyasına uyğun olaraq, iki dəfə keçirilən səsvərmədə deputatlar baş naziri seçə bilmədiyindən parlament artıq buraxılmış hesab edilir. Paşinyan bildirib ki, növbədənəkar parlament seçkiləri 9 dekabrda keçiriləcək.

Xatırladaq ki, hazırkı tərkibdə

105 mandatlıq Ermənistan parlamentində 50 yer sabiq prezident Serj Sarkisyanın Respublikaçılar Partiyasına, 31 yer erməni biznesmen, milyonçu Qaqik Tsarukyanın "Tsarukyan" blokuna, 9 yer Paşinyanın "Çıxış" blokuna, 7 yer "Daşnaksütyun"a və 8 yer isə bitərəflərə məxsusdur.

Bakı Funikulyoru yenidən fəaliyyətə başladı

Bir müddət idi ki, profilaktika işləri ilə əlaqədar işləməyən paytaxtımızın rəməzlərindən birinə çevrilmiş Bakı Funikulyoru artıq dünəndən yenidən fəaliyyətinə başlayıb.

Funikulyorun stansiyaları və vaqonlarda cari profilaktika işləri görülmüş, istismar müddəti bitən akkumulyatorlar yeniləri ilə əvəz olunmuş, texniki təhlükəsizlik qaydaları tələblərinə uyğun vaqon və digər avadanlıqların diaqnostikası və profilaktikası aparılmış, funikulyor sərnişinlərin təhlükəsiz daşınması üçün tam hazır vəziyyətə gətirilib. Texniki problemləri aradan qaldırmaq üçün tələb olunan avadanlıq xaricdən gətirilib. İşçilər yeni geyimlərlə təmin olunublar. Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyi tərəfindən burada aparılan işlər başa çatdırılıb və funikulyorun fəaliyyətinə start verilib.

Ölkə başçısı İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən 2012-ci ildə Bakı Funikulyorunda əsaslı təmir-yenidənqurma işləri aparılıb, yeni vaqonlar alınıb və 2012-ci il mayın 23-də aşıllığı keçirilib.

Xeyirxah insanların diqqətinə: Nuranəyə yeni həyat verək!

Hüseynova Nuranə Sərdar qızı, 1990-cı il təvəllüd, uşaqlıqdan onurğa əyriliyindən (skalyoz-kifozun ağır forması), yerimə problemindən əziyyət çəkir. 2015-ci ildə Türkiyədə bir dəfə əməliyyat olsa da, həyatına təhlükə hələ də qalır.

Həkim - cərrah-travmatoloq Kamil Çağrı Kosenin dediyinə görə, Nuranənin daha bir əməliyyata tələbi ehtiyacı var. Bundan sonra o, sağlamlığına qovuşa, sərbəst yeriyə bilər. Əməliyyat üçün isə 20 min ABŞ dolları tələb olunur.

Lakin kiçik müavinətin ümidinə qalan, 2-ci qrup əlil Nuranə və onu uşaqlıqdan övladlığa götürən bibisi üçün bu məbləğ imkan xaricindədir. Odur ki, hazırda onkoloji xəstə olan bibisi ilə birgə kirayədə yaşayan Nuranə imkanlı, xeyirxah insanlara üzünü tutaraq onlardan kömək istəyir.

Əlaqə telefonları: (051) 667 16 82; (055) 507 18 43.

Bank hesabları:

Kapital bankda hesab nömrə (Azərbaycan manatı) AZ37NABZ01350100000000001944

Kapital bankda hesab nömrə (ABŞ dolları) AZ07AIB41020018400274168103

Kapital bankda hesab nömrə (avro) AZ67AIB41020029780274168103.

Gəncədə 59 yaşlı qadın intihar edib

Gəncə şəhərində 59 yaşlı qadın intihar edib. Hadisə şəhərin Təbriz küçəsi, 301 ünvanında qeydə alınıb. Gəncə şəhər sakini, 1959-cu il təvəllüdü Fəmilə Cəmşid qızı Məmmədova özünü asaraq intihar edib. (Report)

İntiharın səbəbləri hələlik məlum deyil.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Bakıda soyuq olacaq - cəmi 16 dərəcə

Bu gün ölkə ərazisində gözənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlandı.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Şimal-şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu Bakıda və Abşeron yarımadasında gecə 9-11, gündüz 14-16 dərəcə isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 780 mm civə sütunu, nisbi rütubət 70-80 faiz olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında sabah bəzi yerlərdə aralıq yağış yağacağı, gündüz əksər rayonlarda havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 7-12, gündüz 15-20 dərəcə isti, dağlarda gecə 3 dərəcə şaxtadan 2 dərəcəyədək isti, gündüz 5-10 dərəcə isti təşkil edəcək.

Noyabrın 2-də Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü meteorhəssas insanlar üçün əsasən əlverişlidir.

Ordu üçün yığılan vəsait açıqlandı

Silahlı Qüvvələrin Yardım Fonduna daxil olan vəsaitin miqdarı açıqlandı.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, bu ilin noyabrın 1-dək fonda 94.727.254,86 manat, 213.577,88 ABŞ dolları, 13036,0 avro və 5000,0 rubl vəsait daxil olub.

Qeyd edək ki, Silahlı Qüvvələrin Yardım Fondu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 17 avqust tarixli 755 nömrəli fərmanı ilə yaradılıb.

Gəncə İcra Hakimiyyətinin daha bir məmuru işdən çıxarıldı

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov icra Aparatının baş mühasibini və şöbənin aparıcı məsləhətçisini işdən çıxarıb.

İcra hakimiyyətinin rəsmi saytı xəbər verir ki, N. Bayramov bununla bağlı əmr imzalayıb. Belə ki, baş mühasib Vəfa Məlikova və şöbənin aparıcı məsləhətçisi Şövkət Nağıyeva işdən azad edilib.

Eyni zamanda icra başçısının əmri ilə baş mühasib vəzifəsinə Mələhat Salahova təyin olunub.

"Volkswagen" iki piyadanı vurdu

Kəpəz rayonunun Nizami prospektində "Volkswagen" markalı avtomobillə iki piyada vurulub.

DİN-dən verilən məlumata görə, oktyabrın 31-də saat 20 radələrində Kəpəz rayonunun Nizami prospektində Gəncə şəhər sakini Arzu Abbasov idarə etdiyi "Volkswagen" markalı avtomobillə yolu keçən həmyerliləri İslam Allahverdiyevi və qardaşı Amini vurub. Nəticədə İ. Allahverdiyev hadisə yerində ölüb, Amin xəstəxanaya yerləşdirilib.

Kəpəz RPİ tərəfindən araşdırma aparılır.

Beynəlxalq Bankın keçmiş sədri Cahangir Hacıyevin həyat yoldaşı Zamirə Hacıyeva mediannı diqqətindədir.

üzrə elementar hüquqi bilik və savadı olan kadrlar problemi var. Bu məsələdə bizdə durum nəinki Qərb, heç Rusiya

sübutlarla isbat etməlidir ki, pullar oğurlanıb, oğurluqlara görə Cahangir Hacıyev başda olmaqla, filankəslər ədalətli

məhkəmə qaydasında geri qaytarılmasına qalxsa, bu suallara cavab verməli olacaq. Əslində real vəziyyət də belə

Hüquqşünas Zamirə Hacıyevadan milyonları almağın yollarından danışdı

Əkrəm Həsənov: "Cahangir Hacıyevlə yanaşı 200 nəfər də həbs edilməlidir ki..."

Xatırladaq ki, London Yüksək Məhkəməsi cinayət yolu ilə qazanılmış pulların leqallaşdırılmasına qarşı mübarizə qanunu çərçivəsində və Milli Kriminal Agentliyin iddiası əsasında Zamirə Hacıyevanın aktivlərinə həbs qoyub. Bunlar Londonun Naytsbirc rayonunda dəyəri 15 milyon funt sterlinqə yaxın olan malikanə, 11 milyon funt sterlinq dəyəri olan qolf-klub, 50 milyon dollara yaxın dəyərində olan "Gulfstream" təyyarəsi daxildir. Üzə çıxıb ki, Zamirə Hacıyeva təxminən 10 il ərzində-ərinin Beynəlxalq Banka rəhbərlik etdiyi dövrdə həmin bankın verdiyi 35 kredit kartı ilə Londonun ən bahalı alış-veriş mərkəzi olan "Harrods" univermagında 16 milyon funt sterlinq xərcləyib. 55 yaşlı Hacıyeva Britaniyada əldə etdiyi aktivlərə xərclənən pulların qanuni yollarla qazanıldığını məhkəmə qarşısında sübut etməlidir. Sübut edə bilməsə, həmin aktivlər müsadirə olunacaq.

Tanınmış hüquqşünas Əkrəm Həsənov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında deyib ki, hamı həmin məbləğlərin Beynəlxalq Bankdan əliayrılıqla ələ keçirilməsini bilir: "Gün kimi aydındır ki, Zamirə Hacıyevanın sağa-sola səpələdiyi həmin pullar bizneslə qazanılmayıb. Bunda heç kimin şübhəsi yoxdur. Cahangir Hacıyevin Beynəlxalq Bankın rəhbəri olaraq əmək haqqı o sayaq yaşamağa imkan verməyib. Mən bankda rəhbər vəzifədə çalışmışam, o dövrdə, 2007-ci ildə 7 min manat əmək haqqı almışam. Bu gün mən Əkrəm Həsənovun 1 evdən başqa heç nəyim yoxdur. Uşaqlar, qohumlar var, hamıya kömək etmək lazım gəlir. Cahangir Hacıyev Beynəlxalq Bankda rəhbər olaraq mənədən 2 dəfə artıq əmək haqqı alsaydı belə, yenə də bu cür pul xərcləyə bilməzdilər. Amma həmin pulun geri qaytarılmasına gəldikdə, İngiltərə məhkəməsi Azərbaycan dövlətindən dəlillər tələb edəcək".

Əkrəm Həsənov deyir ki, bu zaman Azərbaycan dövləti 2 əsas problemlə üz-üzə qalacaq: "Birincisi, bank sahəsi

standartları ilə də müqayisə edilə bilməz. Rusiyanın "Mejprombank"ının sahibi Serqey Puqaçovun London məhkəməsində uduzması da Rusiyada dövlət qurumlarının da yüksək səviyyəli hüquqşünas kadrların işləməsi ilə əlaqədardır. Həmin o hüquqşünaslar London məhkəməsində sübut etdikləri ki, Sergey Puqaçov "Mejprombank"ın pullarını ələ keçirib. Bu məsələni savadlı şəkildə məhkəmədə izah edib sübuta yetiriblər. Azərbaycanda bu işi o səviyyədə izah etməyi bacaran az sayda hüquqşünas var. Azərbaycandan hüquqşünasları göndərməyib xarici hüquqşünaslarla bu məsələni çözmək istəsələr vəziyyət dəyişməyəcək. Bu zaman 2-ci və ən əsas məqam ortaya çıxacaq - Cahangir Hacıyev özü təkbaşına bu boyda qələt edə bilməzdi. Bunu hamı bilir. Beynəlxalq Bankdan o boyda pulun çıxarılmasında azı 200 nəfər iştirak edib. Mütləq Cahangir Hacıyevlə əlbir işləyənlər olub. Bu gün həmin şəxslər istintaqa cəlb olunmayıblar, onlar ələ həmin Beynəlxalq Bankda və ya digər banklarda işləyirlər. Azərbaycan dövləti London məhkəməsinə müraciət etsə, bir-bir, sənədlərlə,

məhkəmə qarşısında dayanıb cəzalarını alıblar".

Hüquqşünas deyir ki, Beynəlxalq Bankdakı oğurluqların miqyası böyükdür və belə oğurluqların qarşılığında aparılan istintaq, həbslər çox məhdud dairədə olub. Halbuki geniş istintaq tədbirlərinə ehtiyac zərurəti bu gün də qalır: "Bank qanunvericiliyində "banka aidliyyəti olan şəxs" anlayışı var. Bu şəxslər bankın idarəetmə orqanlarında, bankın səhmdarları, ailə üzvləridir. Onların banklardan kredit almasına hər dəfə Müşahidə Şurasının razılığı alınmalıdır. Yeni Zamirə Hacıyevaya kreditlər Müşahidə Şurasının razılığı olmadan verilməzdi. Böyük ehtimalla belə bir razılıq olmayıb. Olmayıbsa, sual ortaya çıxacaq ki, banka necə nəzarət etmişiz? Azərbaycan Beynəlxalq Bankdan oğurlanan pulların

olub. Cahangir Hacıyevin arxasında Eldar Mahmudov dayanırdı. O da nə Maliyyə Nazirliyini, nə də Mərkəzi Bankı Beynəlxalq Banka yaxın buraxıb".

Əkrəm Həsənov deyir ki, Azərbaycanın bank sisteminə bu gün də durum fərqli deyil: "Azərbaycanda illərdir ki, tam Avropa sərmayəli "Accses bank" çalışmaqdadır. Səhmdarları Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma Bankı və s. banklardır. Həmin bankda 1 qəpik də olsun Azərbaycan kapitalı yoxdur. Həmin bank vaxtilə dollarla ən böyük kreditlər verib və hazırda həmin kreditləri yığa bilmirlər. Hüquqşünasları çox zəifdir. Sentyabr ayında bank Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarına kredit almış bütün sahibkarların siyahılarını veriblər. Yazıblar ki, bu adamlar bankdan qanunsuz kredit alıblar. Şikayətlərini belə əsərləndiriblər ki, sahibkarlar kredit alarkən hər biri qara mühasibatlıqlarını banka təqdim ediblər və onlara kredit verilib. Faktiki şikayətlərində böyük bir cinayət hadisəsi haqda məlumat verilir. Yeni qara mühasibatlığa əsasən kredit verilməsi özü cinayətdir. Hazırda həmin sahibkarları həbs edirlər. Soruşan yoxdur ki, qara mühasibatlıqla niyə kredit verməmişiz? Deyəndə cavab verirlər ki, biz bilirik ki, hansı sualı veririk, hansını vermirik. Azərbaycanda belə demək mümkündür, London məhkəməsində belə izahat verilməsi Beynəlxalq Bankın pullarının ölkəyə qaytarılmayacağına zəmanət olacaq. "Accses bank"ın sahibləri Avropadadır və Azərbaycanda belə izahatların keçdiyini bilirlər və elə belə də şikayət yazmaqdan çəkinmirlər. Avropada isə belə izahatlar keçmir axı. Bütün günahı Cahangir Hacıyevin üzərinə yixib Avropadan 1 sent də almaq mümkün olmayacaq".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"**

Bakı Meriyası Qarabağ mitinqinə icazə vermədi

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Qarabağ Komitəsinin növbəti Qarabağ mitinqi ilə bağlı müraciətinə mənfi cavab verib.

Modern.az xəbər verir ki, bu barədə Qarabağ Komitəsinin üzvü Penah Hüseyn bildirib.

Xatırladaq ki, növbəti mitinq 24 noyabr 2018-ci il tarixə təyin olunmuşdu.

Azərbaycanda 230 məhkum elektron qolbaq daşımaqla azadlıqda gəzir - ekspert danışdı
Əliməmməd Nuriyev: "Bu gün həbsə alternativ cəzaların sayı və miqyası genişlənməkdədir"

Prezident İlham Əliyev 2017-ci il fevralın 10-da "Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridetmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" imzaladığı sərəncamdan bu günə qədər 230-dan çox məhkuma elektron qolbaq tətbiq olunub. Cinayət-hüquq siyasətinin liberallaşdırılması çərçivəsində atılan bu addımlar təqdir edilsə də, yetərli hesab olunmur.

Bu haqda "Yeni Müsavat"a danışan Əliməmməd Nuriyev cəza siyasətinin yumşaldılması istiqamətində atılan addımların tədricən genişləndiyini bildirib: "Həmin sərəncamdan sonra Azərbaycanda azadlıqdan məhrumetmə məsələsi əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdırılıb. Sərəncamdan sonrakı dövrü əhatə edən statistikaya baxsaq, görürük ki, prosessual məcburiyyət tədbirlərinin miqyası 25 faiz artıb. Böyük ictimai təhlükə törətməyən, az ağır cinayətlərlə bağlı cinayət işlərinin istintaqı zamanı məsuliyyətə cəlb edilmiş şəxslər barəsində həbs-qətimkan tədbirinin seçilməsi praktikası 3-5 faiz həcmdə olub. Əksəriyyət haqda həbslə əlaqədar olmayan digər tədbirlər seçilib. Başqa yerə getmək haqda iltizam alınma, zəmanəti verilmə, ev dustaqlığı, girov müqabilində azad etmə kimi tədbirlər seçilib.

Probasiya xidmətinin təşkili, elektron qolbaqların tətbiqi ilə bağlı da işlər görülməkdədir. Elektron qolbaqların tətbiqi praktikası genişlənməkdədir. Amma bu o demək deyil ki, bütün məhkumlara, hansılara ki, azadlıqdan məhrumetmə ilə bağlı olmayan cəzalar tətbiq edilibsə, mütləq şəkildə elektron qolbaqlar tətbiq edilə bilər. Belə deyil. Bu gün həbsə alternativ cəzaların sayı və miqyası genişlənməkdədir. Bunun üçün bir qədər də zaman tələb olunur".

Əliməmməd Nuriyev deyir ki, Azərbaycan məhkəmələrinin həbsə meylli olmasını Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev, ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov, prezidentin köməkçisi, hüquq-mühafizə orqanları və təhlükəsizlik məsələləri üzrə şöbənin müdiri Fəd Ələsgərov da dəfələrlə vurğulayıblar: "Artıq bu praktika da tədricən aradan qalxacaq. Qeyd olunan sərəncamdan sonra kəskin şəkildə azalma prosesi müşahidə olunur. Həmin sərəncamdan sonra azadlıqdan məhrumetmə ilə bağlı cəzalar 33 faizə qədər enib. Hazırda 44-46 faizə qədər enmə var. Mümkündür ki, belə məlumatlar yetərli ictimaiyyətə çatdırılmır, amma proses aparılır. Həmin sərəncamdan sonra bir çox ictimai təhlükə törətməyən cinayətlər Cinayət Məcəlləsindən çıxarılaraq İnzibati Xətalər Məcəlləsinə daxil edilib. Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş böyük ictimai təhlükə törətməyən, ehtiyatsızlıqdan törədilən və bir sıra digər cinayətlər, ümumilikdə 10-dan artıq cinayət tərkibi dekriminallaşdırılıb. Mülkiyyət əleyhinə olan cinayətlərin törədilməsi zamanı cinayət məsuliyyəti yaradan məbləğin 5 dəfə, yəni 100 manatdan 500 manataqədər artırılması nəzərdə tutulub. Yeni normalara əsasən bu kateqoriyadan olan bir sıra cinayətləri törətmiş şəxslər vurulmuş ziyanı tamamilə ödədikdə cinayət məsuliyyətindən azad edirlər. Daha böyük məbləğdə (xeyli və külli miqdarda) ziyan vurmuş və ya qeyri-qanuni gəlir əldə etmiş şəxslər isə dəymiş ziyanı tamamilə ödədikdə və bundan əlavə, cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanın 1 misli, bəzi cinayətlərə görə 2 misli miqdarında dövlət büdcəsinə ödəniş etdikdə cinayət məsuliyyətindən azad edirlər. Sərəncama uyğun olaraq azadlıqdan məhrumetməyə alternativ cəzaların icrasının səmərəliliyinin artırılması üçün Probasiya Xidməti təşkil olunub. Həmin cəzaların icrasında müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə olunmaqla elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqinə başlanılıb. Probasiya xidmətində müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş Elektron Monitoring Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Azadlığın məhdudlaşdırılması növündə cəzaya məhkum edilmiş, məhkəmənin müəyyən etdiyi hallarda şərti məhkum olunmuş və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edilmiş şəxslərə elektron qolbaqların tətbiq olunması həmin cəzaların effektiv icrasına nəzarətin təşkilinə imkan yaradır. Bu gün 230-dan çox məhkum elektron qolbaq daşıyır. Onlar müvafiq cəzalarını çəkirlər və Elektron Monitoring Mərkəzi tərəfindən fasiləsiz təsirli nəzarət həyata keçirilir. Bütün bunlar ümumilikdə həmin sərəncamdan irəli gələn tədbirlərdir və həmin tədbirlər genişlənməkdədir".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"**

İyul ayında baş vermiş ciddi enerji qəzasından sonra hökumət enerji sistemində bir sıra addımlar atmağa başlayıb. "Azərenerji" ASC-nin rəhbərliyində aparılan dəyişikliklərdən sonra qəzanın bilavasitə baş verdiyi "Azərbaycan" İES-də təmir və yenidənqurma işlərinə dövlət büdcəsindən 48 milyon manat ayrılıb.

Qəzani araşdıran komissiyanın yaydığı açıqlamalarda qeyd olunurdu ki, ölkənin enerji sistemində araşdırmaların aparılması üçün Almaniyaya və Rusiyadan mütəxəssislər cəlb olunub. BBC-Azərbaycanın yazdığına görə isə söhbət yalnız mütəxəssislərin cəlbindən deyil, enerji sistemində idarəetməyə xarici şirkətin daxil edilməsindən gedir. Belə ki, Azərbaycan hökumətinin Bakı və Abşeron yarımadasında "müasir elektrik enerjisi təchizatının qurulması" üçün Almaniyanın "Uniper" şirkəti ilə əməkdaşlıq edə biləcəyi qeyd olunur: "Energetika Nazirliyi" enerji sahəsində tənzimləyici orqanın fəaliyyətinə texniki dəstəyin verilməsi" üçün "Uniper" şirkətinə təklif verib, qurumdan BBC News Azərbaycancaya bildirilib".

Nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Zəminə Əliyeva-

nın sözlərinə görə, indilik, sadəcə, "Uniper" şirkəti ilə enerji təchizatı sahəsində əməkdaşlıq nəzərdən keçirilir, ortada konkret heç nə yoxdur. Bununla belə, "Uniper"ə artıq təkliflər göndərilib: "Uniper" şirkətinin sərmayəçi və yaxud sərmayə qoyaraq, idarəetmə proseslərində məqbul şərtlər daxilində (məsələn, səhmdar cəmiyyətdə müəyyən paya sahib bir şirkət kimi) iştirakı nəzərdən keçirilir. Hazırda enerji sahəsində tənzimləyici orqanın fəaliyyətinə texniki dəstəyin verilməsi "Uniper" şirkətinə rəsmi olaraq təqdim edilmiş təkliflər sırasındadır".

Maraqlıdır ki, "Uniper" Azərbaycanda yeni deyil. 5 illik əməkdaşlıq təcrübəsi ilə şirkət SOCAR-la bir sıra layihələrə imza atıb. Məsələn, 2012-ci ildə Abşeronun qazpaylayıcı şəbəkəsinin yeni-

"Enerji sistemi alman şirkətinə verilir" iddiası

"Uniper" şirkəti ilə enerji təchizatı sahəsində əməkdaşlıq nəzərdən keçirilir, amma...

dən qurulmasının texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını hazırlayıb: "SOCAR-la "Uniper"-in qaz tədarükü haqqında bağladığı müqaviləyə əsasən, 2045-ci ilədək Cənub Qaz Dəhlizi vasitəsilə Avropaya hər il 1,5 milyard kub metr qaz ixrac ediləcək. 2016-cı ilin mayında imzalanmış sazişə görə isə enerji və buxar istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən "SOCAR-Uniper" MMC yaradılıb. Müəssisədə SOCAR 51, "Uniper" 49 faiz paya malikdir. Hökumət adıçəkilən şirkətlə daha bir sahədə əməkdaşlıq etmək niyyətindədir - "texniki-iqtisadi cəhətdən qazlaşdırılmasız səmərəli olmayan" uçqar yaşayış məntəqələrinin alternatıv enerji mənbələri ilə təminatın məsələsində də "Uniper"-in məsləhətindən yararlanmaq istəyir".

"Uniper" Azərbaycandan elektrik enerji təsərrüfatının idarə olunması ilə bağlı təklifi şərh

etməyib. Şirkət həm də Rusiyada böyük biznesə malikdir: böyük bir ərazidə enerji hasilatı, ötürülməsi və paylanmasını həyata keçirir. Bu baxımdan, dövlət komissiyasının açıqlamalarında məhz "Uniper"-in mütəxəssislərindən bəhs olunduğunu söyləmək olar.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərlinin "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, Azərbaycanın nəinki dövlət, hətta özəl şirkətlərinin belə dünyada tətbiq olunan müasir texnologiyalara çıxış imkanları yoxdur: "Buna görə də xarici şirkətlərin bu sahədə Azərbaycana yardım etməsində fayda var. Azərbaycanın enerji sistemində hazırda iki böyük problem var. Bunlardan birincisi istehsal xərclərinin, yeni maya dəyərinin həddindən artıq yüksək olmasıdır. Halbuki Azərbaycanda həm mazut, həm qaz, həm də su elektrik stansiyalarında maya dəyəri bu qədər yüksək olma-

malıdır. Buna görə də ilk növbədə enerji istehsalında maya dəyəri aşağı salınmalıdır. Yeni texnologiyaların tətbiqi ilə buna nail olmaq mümkündür. Məsələn, Azərbaycanda mazutla işləyən elektrik stansiyalarında 1 Kvt/saat enerji əldə etmək üçün istifadə olunan mazutun həcmi orta Avropa göstəricisindən 2 dəfə çoxdur. Bunun kəskin şəkildə azaldılmasına ehtiyac var".

Ekspertin sözlərinə görə, ölkənin enerji təsərrüfatında ikinci böyük problem itkilərin yüksəkliyidir: "Bu sahədə də uzun illərdə hökumət ciddi nəticəyə nail ola bilmir. Bunun üçün də yeni texnologiyaların tətbiqinə ehtiyac var. Bütün bunlar göstərir ki, xarici şirkətlərin enerji sektoruna cəlb edilməsi artıq zərurətə çevrilib. Bunun iki yolu var. Birincisi özəlləşdirmədir - hansı ki, hökumət hələ buna hazır deyil. Düşünmürəm ki, yaxın za-

manlarda da hazır olsun. Digər yol isə idarəetməyə verilməkdir. Buna qanunvericilik də imkan verir, Azərbaycanda bunun təcrübəsi də var".

Ekspertin fikrincə, Azərbaycanın enerji sektoruna gələcək xarici şirkət dövlətdən ciddi təminatlar istəyəcək: "Ümumiyyətlə, ciddi təminatlar olmasa heç bir şirkət enerji sahəsinə gəlməz. Məsələn, Azərbaycanın neft sahəsindəki xarici şirkətlər bura konstitusiyaya qanunu statuslu müqavilələrlə gəliblər. Hökumət istəyə belə o qanunları dəyişə bilmir, bilməyəcək də. Çox güman ki, enerji sistemində dəvət ediləcək şirkətlər də ciddi zəmanətlər istəyəcəklər".

N.Cəfərlinin hesab edir ki, kifayət qədər rentabelli bir sahə olduğu üçün istənilən şirkət Azərbaycanın enerji sektorunda işləmək istəyər.

□ Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

Müşfiqin qalıqları üzərində aparılacaq DNK analizi haqda bilmədiklərimiz

Azərbaycanda DNK analizlərinin qiyməti 2-3 min manat arasında dəyişir

Stalın repressiyasının qurbanı olub, 1938-ci ildə güllələnən şair Mikayıl Müşfiqin qalıqlarının tapılması, müəyyən edilməsi istiqamətində işlər genişlənir. Prezident İlham Əliyev məsələnin araşdırılması üçün Milli Elmlər Akademiyası, Səhiyyə, Mədəniyyət nazirlikləri və digər əlaqədar qurumların nümayəndələrindən ibarət işçi qrupun yaradılması barədə göstəriş verib.

Tapşırıq əsasən, Mikayıl Müşfiqə məxsus olduğu ehtimal edilən qalıqlar müvafiq qaydada DNK ekspertizasından keçiriləcək. Əgər qalıqların həqiqətən ona məxsus olduğu təsdiqini taparsa, şairin yenidən dəfn olunması ilə bağlı bütün zəruri tədbirlər görülməkdir. Bu haqda Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov məlumat verib.

Əli Həsənov onu da qeyd edib ki, cənab prezident həmişə Azərbaycan mədəniyyətinə, mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə, xüsusilə repressiya qurbanı olmuş ziyallılarımızın xatirəsinə böyük diqqətlə yanaşır.

O qeyd edib ki, bunun bariz nümunəsi kimi, dövlətimizin başçısının 2017-ci ilin fevralında Bakının Yasamal rayonu ərazisində keçmiş Statisti-

ka dairəsi adlanan yerdə Mikayıl Müşfiqin heykəlinin demontajına münasibətini göstərmək olar: "O vaxt cənab prezident məsələnin araşdırılması, günahkarların cəzalandırılması, heykəlin dərhal öz yerində bərpa olunması ilə bağlı tapşırıq vermiş, həmin göstərişin qısa zamanda icra olunmasından sonra da heykəli ziyarət etmiş və önünə gül dəstəsi qoymuşdur".

Əli Həsənov bildirib ki, Mikayıl Müşfiqin qalıqlarının aşkar olunması barədə yayılan məlumatlar hazırda dövlətimizin başçısının nəzarətindədir.

Məlumatlara görə, artıq işçi qrupu öz işinə başlayıb. Qalıqlar üzərində aparılmış DNK analizinin nəticələri 10 gün ərzində bəlli ola bilər. Bunun üçün şairin bacısının məzarı açılmalıdır.

Rusiya baş nazirinin mü-

avini Olqa Qolodetsin mətbuat xidmətindən virtualorg.az saytına bildirilib ki, Rusiya tərəfi Mikayıl Müşfiqə aid olması güman edilən qalıqların identifikasiyasında fəal iştirak etməyə hazırdır. Qeyd olunur ki, Rusiya da Azərbaycan kimi bu cür işlərin aparılması üçün zəruri olan elmi-tibbi bazaya və analogi tədqiqatların aparılmasında böyük təcrübəyə malikdir.

Bəs DNK analizi nədir və necə aparılır?

Dövrümüzdə adətən bu analizdən hər hansı bir istintaq

əməliyyatları və ya bir şəxsin atasının müəyyən edilməsi zamanı istifadə edilir. Türkiyəli ekspertlər bildirirlər ki, əslində hər bir insanda DNK kodları 99.9 faiz bir-birinə bənzərdir. Yalnız 0.1 faiz hissə hər bir insanda fərqli kodlanır. DNK vasitəsilə şəxsiyyətin bütün strukturunu öyrənmək mümkündür ki, bu kodlar da məhz 0.1 faizdə cəmlənib. DNK testi aparılan zaman da qeyd etdiyimiz hissə sınaqdan keçirilir.

Tibbi bilgilərə görə, insanda gen mübadiləsi hələ ana bətnindən başlayır. İnsan dünyaya

gəlmədən öncə ata və anadan olan müxtəlif genlər ona keçir. Bu səbəbdən fərdlərin DNK kodları ata və anaları ilə çox oxşar vəziyyətdə olur. Ona görə də şəxsin ana və atasını müəyyən etmək üçün DNK analizi keçirilir. DNK analizi etmək üçün adətən 15 gen götürülür və onların üzərində analizlər aparılır. Qan bağının doğru olması üçün nəticənin 99.99 faiz eyni olması lazımdır. Əksi baş verərsə, gerçək qan bağı olduğu söylənilə bilməz. Saç, dırnaq, kirpik, sümük kimi hissələr üzərində DNK analizi etmək mümkündür.

Yeni sümüklərin Mikayıl Müşfiqə aid olub-olmamasını öyrənmək üçün mütləq onun ana, ata və ya bacı, qardaşının qalıqları olmalıdır. Xüsusilə də burada ana xətti olduqca vacibdir. Türkiyəli professor Atasoy bildirib ki, yalnız anadan gələn genetik məlumatları miras alan hüceyrələrin içində olan mitokondrial uzun zaman ətraf təsirlərə dayana bilir. Bu mitokondrial vasitə ilə əsrlər

əvvəl ölənlərin qalıqları üzərində asanlıqla araşdırma aparmaq mümkündür. Doktor bildirib ki, ananın bütün yaxınları eyni mitokondrial DNK-ya sahib olduğundan, 1000-2000 il əvvəl yaşayan insanların qalıqları da təhlil və təsbit edilə bilər. DNK analizi 3-5 gün ərzində həyata keçirilir. Bu müddət mövcud hissələrin yaşından və bəzi tibbi arqumentlərdən asılı olaraq dəyişə bilər.

Vəkil Əsəbali Mustafayev "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Azərbaycanda DNK analizlərinin qiyməti 2-3 min manat arasında dəyişir. Vəkil bildirib ki, ölkədə daha çox atanın müəyyən olunması üçün bu analiz aparılır: "Xarici ölkələrdə isə müxtəlif məqsədlərlə, məsələn, xərçəng xəstəsində, onun nə dərəcədə genetik keçici olub-olmadığını yoxlamaq üçün DNK analizi aparıla bilər. Bizdə isə belə müraciətlər geniş yayılmayıb. Ona görə də əsas atanın, ananın müəyyən edilməsi üçün istifadə olunur. Xarici ölkələrdə bu analiz geniş yayılırsa da, Azərbaycanda 3-4 ildir ki, edilir. Sümüklər üzərində də DNK aparmaq mümkündür. İstintaqda da bundan geniş istifadə olunur. Məsələn, cinayət hadisəsi yerindən siqaret tapırıqlar, bu analiz vasitəsilə kimə aid olduğunu öyrənirlər. Eləcə də tükü tapırıqlar, onun da sahibini bu analizlə müəyyənləşdirirlər. Belə şeylər xaricdə geniş yayılıb".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

“Milli Məclisin deputatının statusu haqqında” və “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının etik davranış qaydaları haqqında” qanunlara edilən dəyişikliklər geniş müzakirələrə səbəb olub. Deputatların bəziləri, hətta YAP-çı deputatlar qanunlara edilən dəyişikliklərin deputatların səlahiyyətlərini bir qədər də azaltdığını bildirərək narazılıqlarını ifadə ediblər.

Yenə növbədənənar parlament seçkiləri müzakirələri başladı

Deputatlarla bağlı qanunlara dəyişikliklər seçkiyə hazırlıqdır iddiası

Müxalifətdə isə belə düşüncələr var ki, sözügedən qanunlara dəyişikliklər yeni parlament seçkilərinə gediləcəyinin və yeni tərkibdə parlamentin formalaşdırılacağına işarədir. Məsələn, **VİP sədri Əli Əliyev** bu barədə bildirib ki, qanunlarda deputat səlahiyyətlərinin məhdudlaşdırılması, deputatların cəzalandırılması prosedurlarının daxili niyyətlərə salınması növbədənənar parlament seçkilərinin keçiriləcəyinin əsas əlamətidir.

Sözügedən qanuna ən diqqətçəkən dəyişiklik Milli Məclisin 9 nəfərdən ibarət İntizam Komissiyasına deputatı mandatından məhrum etmək səlahiyyətinin verilməsidir. VİP sədri belə hesab edir ki, hakimiyyət ciddi xarici təzyiq qarşısında parlamenti buraxmağa hazırlaşır: “Həm də bu onun göstəricisidir ki, iqtidar məcburiyyətdən nəzarət edə bilmədiklərini də parlamentə buraxmaq zorundadır. Yeni beynəlxalq təzyiq dözülməzdir. Deməli, yeni siyasi eranın başlanması haqda dediklərim təsdiqini tapır”.

Partiya sədrinin fikrincə, müxalifət bu siqnalı düzgün qavramalı, təşkilatlanmalıdır. “Seçkilərə hazırlıq başlamalıdır. Ən gec gələn ilin payızına seçkilər olaçaq. Bütçəyə transferlərin artırılması da seçkilərin olacağına indikatorudur. Hakimiyyət Qərbin təzyiqinə tab gətirə bilmirsə, müxalifət üçün bundan yaxşı fürsət ola bilməz”.

Qeyd edək ki, Əli Əliyev və bəzi digər müxalifətçilər, siyasi ekspertlər xeyli vaxtdır növbə-

dənənar parlament seçkilərinin keçirilməsi ehtimalının yüksək olduğunu bəyan etmişdirlər. Hər dəfə bu cür açıqlamalar verilən zaman YAP-ın rəhbərliyinə daxil olan deputatlar və hakimiyyətyönlü deputatlar növbədənənar parlament seçkilərinə zərurət olmadığını bəyan edirlər.

Gələn ilin sonlarında parlament seçkilərinin olacağı barədə hələ nə rəsmi qərar verilməyib, nə də bir rəsmi açıqlama səslən-

məyib. 2019-cu ilin sonlarında belədiyyə seçkiləri keçirilməlidir. Belədiyyə seçkiləri ilində həm də parlament seçkiləri keçiriləcəksə, bu, Azərbaycan təcrübəsində ilk olacaq.

Bəs müxalifət parlament seçkilərinə hazırlaşır?

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirdi ki, növbədənənar parlament seçkilərinin keçiriləcəyi ilə bağlı söhbətlər artıq uzun müddətdir ki, davam edir. Bəzən buna işarə edən hadisə-

lər də yaşanır. Ancaq hələlik bu söhbətlərə rəğmən bu istiqamətdə hər hansı bir addım atılmayıb. Yüksək rəqəbli hər hansı bir iqtidar nümayəndəsinin də ağızından buna işarə ola biləcək konkret fikirlər səslənməyib. Müzakirə olunan məsələ hakimiyyətdə belə bir niyyətin, siyasi iradənin olması barədə şayiələrdir: “Ancaq Azərbaycan iqtidarının hər an gözlənilməz addım ata bilmək xüsusiyyətini nəzərə alsaq, belə bir seçkinin ola-

cağını da deyə bilərik. Ümumiyyətlə isə ölkədə, əsasən də hakimiyyətdaxili baş verən siyasi prosesləri analiz edəndə növbədənənar parlament seçkilərinin keçirilməsinin qaçılmaz olduğunu da görürsən. Düşünürəm ki, istənilən halda özünü ciddi siyasi partiya hesab edən və bu və ya digər siyasi hədəfləri olan qurumlar hər an seçkilərə hazır olmalıdır. Əgər belə bir proses başlarsa, buna hazırlıqsız yaxalanmaq olmaz”.

AMİP katibi Əli Orucov bildirdi ki, hər dəfə edilən konstitusiyaya dəyişikliklərində və Milli Məclis və deputatlarla bağlı qanunvericiliyə əlavə və düzəlişlərdə uzurpasiyaya şərait yaradılır. Deputatı mandatdan məhrum etməni o qədər sadələşdiriblər ki, sanki “JEK” müdirini işdən uzaqlaşdırırlar: “Siz təsəvvür edin, deputatın 55 mandatdan yuxarı hədiyyə alması ona az qala deputat statusundan məhrum etmə təhlükəsi yaradır. Yaxud da qanunverici hakimiyyət qolunun seçilmiş üzvlünün qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış etməsi üçün öz vəsaiti hesabına hansısa ekspertiza rəyi alınması tələb olunur. Bu çox absurdur. Yəni belə çıxır ki, deputat ancaq Milli Məclisdə səsvərmə dövrünü basmaqla bütün qanun layihələrinin lehinə səs verməklə işini bitmiş hesab etməlidir? Bu şərtlər daxilində parlamentdə fəaliyyət göstərməyin keyfiyyəti və səmərəliliyi olmaz.

Növbədənənar parlament seçkilərinin keçirilməsi iqtidarın düşüncələri marağında olsun. İlin sonuna 2 ay vaxt qalıb. Qanunvericiliklə də bu müddət ərzində parlament seçkilərinə getmək mümkün deyil. Lakin hesab edirik ki, növbədənənar parlament seçkilərinə zərurət var. Mövcud şərait və şərtlər bunu dikte edir. Siyasi partiyalar isə seçkilərə daim hazırlaşmalıdır, təkcə seçki kampaniyası dövründə yox”.

KXCPC İdarə Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu isə bildirdi ki, növbədənənar parlament seçkiləri qərarının verilməsi gözlənilən deyil: “Bu il başa çatmaq üzrədir. Bu il seçki dəqiq olmayacaq. Gələn il isə 2020-ci ildə keçirilməli olan parlament seçkilərinə cəmi bir il qalacaq. Seçkiyə cəmi bir il qaldığı üçün inanmıram ki, növbədənənar parlament seçkiləri qərarı verilsin. Üstəlik də 2019-cu ildə ölkədə belədiyyə seçkiləri keçiriləcək və bir ildə iki seçki keçirmək kimi işə hakimiyyətin gedəcəyi inandırıcı deyil. Seçkilərə hazırlıq isə həmişə olmalıdır. Bu baxımdan partiyaların seçkilərə hazırlıq məsələləri ciddi müzakirələrdən keçməlidir. Hakimiyyət həm parlament, həm də belədiyyə seçkilərində kiçik dəyişikliklərə gedəcək. Yeni tərkibdə parlament formalaşdırılacaq. Amma bunu, hər halda, 2020-ci ildə edəcəklər”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycan dünyanın ən islahatçı ölkələr 10-luğunda

“Doing Business-2019” hesabatda Azərbaycan Polşa, Rumıniya, Bolqarıstan kimi Şərqi Avropa ölkələrini qabaqlayıb

Dünya Bankı Qrupu “Doing Business-2019” hesabatını açıqlayıb. Bankdan bununla bağlı açıqlanan məlumatlara görə, Azərbaycan hesabatda 32 pillə irəliləyərək, 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşıb. Hesabatdan aydın olur ki, bu il Azərbaycan biznesin fəaliyyətini asanlaşdırıcı islahatlar sahəsində MDB məkanında 2-ci, Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionunda isə 3-cü ölkə olub.

Hesabatın 10 indikatorundan 8-i üzrə mühüm irəliləyiş qeydə alınıb. Eyni zamanda əmək bazarının tənzimlənməsi indikatoru üzrə də aparılmış islahatlar Dünya Bankının ekspertləri tərəfindən qəbul edilib.

İqtisadçı-alim, ADR Hərəkatının rəhbəri Qubad İbadoğlu bildirir ki, bu hesabatda Azərbaycan 100 ballıq sistemdə 78,64 bal qazanıb: “Bu, orta regional göstəricidən yüksək bir nəticədir. Avropa və Mərkəzi Asiya daxil olmaqla, orta regional göstərici 72,34-dür. Azərbaycan hazırda postsovet məkanında Gürcüstandan sonra ikinci yaxşı mövqeyi olan ölkədir. Bu hesabatda Azərbaycan Polşa, Rumıniya, Bolqarıstan kimi Şərqi Avropa ölkələrini də qabaqlayıb. Ölkənin mövqeyinin kəskin yaxşılaşmasının əsas səbəbi bir sıra istiqamətlər üzrə islahatların aparılmasıdır. Nəticədə ölkə dünyanın ən islahatçı ölkələ-

rinin onluğuna düşüb. Tikintiyə icazələrin verilməsi sahəsində bir pəncərə sisteminin tətbiqi, elektrik enerjisi sistemində qoşulma üçün “ASAN Xidmət”-dən yararlanma, yeni kredit bürolarının yaradılması, əmlakın qeydiyyatı sahəsində asanlaşma və sair dəyişikliklər yüksək qiymətləndirilib”.

İqtisadçı-alim hesab edir ki, əldə olunan irəliləyişlərə baxmayaraq, mövqeyimizin heç də yaxşı olmadığı göstəricilər elektrik enerjisi sistemində qoşulma (74-cü yer), tikintiyə icazələrin alınması (61-ci yer), sərhədyanı ticarətdir (84-cü yer).

Qeyd edək ki, postsovet ölkələri arasında ən yüksək yeri Gürcüstan tutub. Gürcüstan hesabatın biznesin qeydiyyatı indikatoru üzrə dünyada 2-ci yeri, tikintiyə icazələr üzrə 27-ci yeri, elektrik təchizatı şəbəkəsinə qoşulma üzrə 39-cu yeri, əmlakın qeydiyyatı

sahəsində 4-cü yeri, kreditlərə əlçatanlıq sahəsində 12-ci yeri, miqrant investorların hüquqlarının qorunması üzrə 2-ci yeri, vergitutma üzrə 16-cı yeri, beynəlxalq ticarət üzrə 43-cü yeri, müqavilələrə əməl olunmasına təminat üzrə 8-ci yeri, müflisləşmə prosedurları üzrə isə 60-cı yeri tutub.

Q.İbadoğlunun sözlərinə görə, gürcülər hesabət üzrə 100 mümkün balдан 83,28 bal toplayaraq regionun lideri olublar: “Bir sıra indikatorlar üzrə Gürcüstanın

mövqeyi Azərbaycandan daha yüksəkdir. Gürcüstan tikintiyə icazələrin alınması, elektrik şəbəkəsinə qoşulma, kreditlərin əldə olunması və sair istiqamətlər üzrə bizdən xeyli yaxşı mövqeyə malikdir. Orada əsas üstünlük verən amil prosedurların daha az olmasıdır. Gürcüstan bizdən daha əvvəl islahatlara başlayıb və davamlı şəkildə davam etdirir. Azərbaycanda əsas problem yaradan amil məhkəmələrin müstəqilliyinin təmin olunmamasıdır. Bu, xarici in-

vestisiyaların da ölkəyə gəlməsinə əsas maneələrdən biridir. Düşünürəm ki, Azərbaycan növbəti hesabatlarda mövqeyini daha da yaxşılaşdırmaq istəyirsə, ilk olaraq məhz məhkəmələrin müstəqilliyinin təmin olunmasından başlamalıdır”.

İqtisadçı-alim bildirir ki, Gürcüstan Ümumdünya Ticarət Təşkilatının üzvüdür: “Avropa Birliyi ilə dərindənirlənmiş və hərtərəfli azad ticarət sazişi imzalayıb, dünyaya daha çox inteqrasiya etmək üçün ciddi addımlar atır, qanunvericiliyini dünya standartlarına daha sürətlə uyğunlaşdırır. Buna görə də Azərbaycanın yaxın illərdə iqtisadi islahatlar sahəsində ona çatacağı gözlənilən deyil”.

Maliyyəçi-professor Saleh Məmmədov hesab edir ki, biznesin asanlaşdırılması və bu indeks üzrə ölkənin ballarının yüksəldilməsi, sadəcə, dövlətlərarası yarış deyil, daha böyük və əhəmiyyətli kök var: “Böyük və strateji planları yerinə yetirmək, ölkənin inkişafını dünya miqyasında birincilər səviyyəsinə qaldırmaq, möhkəm müdafiə sistemi yaratmaq üçün bütün iqtisadi islahatları və iqtisadi siste-

mi, o cümlədən və xüsusilə biznes fəaliyyətini asanlaşdırma sistemini dünya birinciləri səviyyəsində qurmaq zəruridir. Ölkənin biznes fəaliyyətini asanlaşdırılması indeksi üzrə birinci və ya buna yaxın yerlərə çıxarılması birbaşa ölkədə iqtisadi artımın yüksəlməsinə gətirib çıxaracaq. Nəticə etibarilə bu, həm də insanların gəlirlərinin, dövlətin büdcəsinin artırılması, həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması, insana xidmətin keyfiyyətinin yüksəlməsi ilə nəticələncək”.

S.Məmmədovun sözlərinə görə, biznes indeksi üzrə ölkənin reytinginin birinci yere qaldırılması bu istiqamətdə inhisarın aradan qaldırılmasına və rəqabət mühitinin sağlamlaşdırılmasına gətirib çıxarmalıdır: “İnhisar bir çox iş adamına biznes fəaliyyətinə girməyə imkan vermir, bu o deməkdir ki, potensial insan rezervlərinin istifadəsinə imkan yaratmır, hər kəs gücünü sınağa gətirə bilməyində isə normal rəqabət sistemi qurula bilər. Rəqabət olmayanda nə kəmiyyət və nə də keyfiyyət istənilən səviyyədə olmayacaq. Bu, eyni zamanda gənc Azərbaycanın dünyaya tanınması üçün heç bir məsrəf tələb etməyən bir vasitədir. Ölkə “Doing Business” indeksinə görə birinci yere çıxan kimi dünyanın bütün başlıca mətbuat orqanları Azərbaycanı yazacaq, bu isə ölkəyə investisiya axınının təmin olmasına, turist səyahətlərinin genişləndirilməsinə, həmçinin təhsil, elm xidmətlərinə tələbatın artmasına çox kömək edəcək”.

□ **Dünya SAKIT,**
“Yeni Müsavat”

Bir neçə gündür ki, yük avtomobillərinin sürücülərinin cərimələnməsi məsələsi geniş müzakirələrə səbəb olub. Belə ki, yayılan məlumatlara görə, yük daşıyan maşınların sürücüləri oktyabrın 26-dan etibarən Bakının mərkəzi ünvanlarına daxil olarkən radara düşürlər və nəticədə 40 manat cərimələnirlər. Çünki qaydalara görə, onların saat 8-dən 22-yə qədər şəhərə buraxılması qadağandır.

Cərimələnən sürücülər etiraz əlaməti olaraq Dərnəgül yolunda aksiya keçirib, yolu bağlamağa cəhd göstəriblər. Hadisə yerinə baş nazirin müavini Hacıbala Abutalıbov yollanıb. Həvəskar çəkilişindən belə aydın olur ki, Abutalıbov problemin həlli üçün xeyli çalışır. Belə ki, o, sürücülərin qarşısında kiməsə zəng edərək aşağıdakıları bildirir: "Bu yük maşınları şəhərə girir. Abid Şərifov tərəfindən (baş nazirin sabiq müavini nəzərdə tutulur-red) protokol var idi ki, saat 8-dən 22-yə kimi yük maşınları şəhərə girə bilməz. Müəyyən hissəsinə icazə verilib, müəyyən hissəsinə yox. Bu ayrı-seçkilikdir. Bunlara bu ayın 26-na qədər heç bir protokol yazılmırdı. Oktyabrın 26-dan sonra başlayıblar protokol yazmağa. Bunu kim yazıb? İndi öyrən də de dəqiq. Xahiş edirəm, çünki camaatın içindəyəm".

Bir qədər sonra Abutalıbov yenidən kiminləsə telefon əlaqəsinə çıxır. Hacıbala Abutalıbovun "qabağınızda ağ çörək yeyib, qara çörəyi yeyənləri düşünmürsünüz" sözləri narazı sürücülərin alqışları ilə qarşılanır. Baş nazirin müavini cərimələ-

Abutalıbov "qara çörək yeyənləri" müdafiə etdi və sərt danışdı

Baş nazirin müavini: "Qara çörəyi yeyənləri düşünmürsünüz, dayandırın yığılan pulları..."

rin dərhal dayandırılmasını tələb edib:

"Mən sizə deyirəm! Dayandırın yığılan pulları! Mən deyirəm, dayandırın. Hamını yığib, bir-bir danışacam. Ümumi qərar qəbul edək, ondan sonra. Elə olmasın ki, mən deyəndən sonra protokollardan başlayaq

yığmağa (7-red). Nə qədər edir mən verirəm. Amma daha camaatı narazı salmayın. Əvvəl camaata danışaq, deyək ki, budur. Bundan başqa bu olmayaq".

Sürücülərə bildirilib ki, noyabrın 2-də onların problemləri ilə bağlı yenidən toplanacaqlar.

Məsələ ilə bağlı "Xəzər" telekanalına açıqlama verən Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin şöbə rəisi Kamran Əliyev bildirib ki, sürücülərə güzəşt edilib. Lakin bu güzəştlər 31 oktyabra qədər nəzərdə tutulub. Onun sözlərindən belə aydın olur ki, bu tarixə qədər günün pik saatlarında paytaxta daxil olduqları üçün cərimələnən sürücülər barədə tətbiq edilən təxminən 200-ə yaxın protokol ləğv ediləcək. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin rəhbərliyi göstəriş verib.

Kamran Əliyev bildirib ki, oktyabrın 31-dən sonra heç bir sürücüyə güzəşt olunmayacaq: "Çünki paytaxtın həm şimal, həm də cənub girişində bir neçə ərazidə yük avtomobillərinin giriş saatını bildiren nişanlar qoyulub. Üstəlik, bu cür qayda pozuntularına texniki vasitələrlə də nəzarət gücləndirilib".

Xatırladaq ki, 2015-ci ildə Nazirlər Kabinetinin "Yol Hərə-

kəti Komissiyası"nın qərarı ilə kütləsi 5 tondan çox olan yük avtomobillərinin şəhər saat 7:30-dan 21:00-a qədər paytaxta girişi qadağan edilib. Qaydaların tətbiqində müəyyən istisnalar da var. Belə ki, kənd təsərrüfatı malları gətirən nəqliyyat vasitələrinə bu qadağa tətbiq edilmir.

Ekspert Ərşad Hüseynov "Yeni Müsavat"a bildirib ki, əslində bu, çox ciddi məsələdir: "Məlumatlardan belə aydın olur ki, cərimələri "Yük avtomobillərinin hərəkəti qadağandır" nişanının tələbini pozmaya görə yazırlar. Prezidentin 1 fevral 2006-cı il № 1255 Sərəncamını və Yol hərəkəti təhlükəsizliyi komissiyasının Bakıya yük avtomobillərinin girişini məhdudlaşdırmaq barədə məlum qərarını da nəzərə alsaq, bu nişanı icazə verilən maksimal kütləsi 5 tondan artıq yük avtomobillərinə aid olmaqla (üstündə "5" yazılmaqla) və qadağan olunmuş müddət də

(8.00-21.00, 7.00- 21.00 və ya 7.00- 20.00 aralığı) göstərməklə tətbiq etmək lazımdır. Belə olduqda həmin nişanların qoyulduğu yol sahəsinə daxil olan icazə verilən maksimal kütləsi 5 tondan artıq yük avtomobillərinin sürücüləri cərimələnmə bilər. Belə nişan olmayan küçələrdə və prospektlərdə isə heç kəsə cərimə yazıla bilməz. Bu qadağa şəhərdən çıxışa aid olmadığı üçün şəhərdən çıxanlara da cərimə yazıla bilməz.

Ayrıca bir problem də bu məhdudiyyətin hamıya aid olmaması, kimlərsə ürəyi istədiyi vaxt şəhərdə hərəkət edə bilməsidir. Problemin həll olunması, açıq, asan məsələ deyil. Onların şəhərə girişini tam olaraq qadağan etmək də olmaz. Çünki tikintisi gedən dövlət obyektləri var. Belə hesab edirəm ki, bu maşınlarla xüsusi marşrutlarla buraxılış verilə bilər. Ancaq təəssüf ki, kimə buraxılış verilə bilər, hansı əsasla bu verilməlidir kimi məsələlər qanunvericilikdə tənzimlənməyib. Bunu mütləq qanunvericiliyə gətirmək lazımdır. Mübahisə doğura biləcək məqamlar tam həll olunmamış, bunu kütləvi şəkildə tətbiq etsələr, ciddi mübahisələr yaranaçaq. Camaat da haqlı olaraq irad bildirir ki, niyə filan şirkətin avtomobilləri şəhərdə sağa-sola şütüyürlər, amma bizə cərimə və qadağa var..."

□ Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanlı diplomatların Ukrayna savaşına Bakıdan təpkilər artır

Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Azər Xudiyevlə bu ölkədəki sabiq səfirimiz Tələt Əliyev arasındakı qalmaqal səngimək bilmir. A.Xudiyevin 2001-10-cu illərdə Ukraynada səfir olmuş T.Əliyevi bu illər ərzində 2,4 milyon dollar yeyintiye yol verməkdə ittiham etməsi və bununla bağlı Ukraynanın Daxili İşlər Nazirliyinə və Baş Prokurorluğa şikayət ünvanlaması məsələni daha da ciddiləşdirib. Artıq T.Əliyevin evində axtarış da aparılıb.

Bütün bunlarla bağlı sabiq səfirimiz mətbuat konfransı keçirərək, ittihamlara cavab verib: "Mən səfir olanda bu adam diplomatım olub. Özünü bəzi hallarda adekvat aparmadığına görə bəzəndə Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinə təqdimat yazmaq

Fəzail Ağamalı: "İki diplomat arasında belə vəziyyətin yaranması utandırıcıdır"
Elxan Şahinoğlu: "Azərbaycan XİN-in qovğaya səssiz qalması absurddur"

məcburiyyətində qalmışam. İndi o, məndən bunun qisasını almağa çalışır. Onun barədə şikayət ərizəsi ilə Ukraynanın hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etməsi görünməmiş hadisədir və nəinki bizim, digər ölkələrin diplomatik missiyalarının təcrübəsində də belə hallara heç vaxt rast gəlinməyib".

İki diplomatın savaşı Milli Məclisdə də müzakirələrə səbəb olub. Qanunverici orqanın 30 oktyabrda iclasında de-

putat Zahid Oruc məsələnin bu şəkildə gündəmə çıxarılmasının əleyhinə çıxış edərək, bunun yolverilməz olduğunu bildirib. Eyni zamanda deputat iki diplomatın qarşıdurmasının Ukraynada deyil, Azərbaycanda müzakirəsinə vacib sayıb. Həmkarı Rüşət Quliyev ona dəstək verib.

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı Azərbaycan XİN-in bu məsələ ilə yaxından maraqlanmasını vacib sayır: "Baş vermiş hadi-

sə və iki diplomat arasında belə vəziyyətin yaranması heç də yaxşı hal deyil. Bu utandırıcıdır. Bizə başucalıq gətirməyən hadisədir. Buna son qoymaq lazımdır. Son qoymaq üçün də xarici işlər naziri məsələyə müdaxilə etməlidir. Xüsusilə Azər Xudiyev ya XİN-ə dəvət olunmalı, ya da hansısa formada onunla söhbət edilməlidir. Baş vermiş hadisənin şifirdilərə erməni olan bir nazir səviyyəsində çözülməsi çox biabırçı bir faktır. Bu hər

birimizi narahat edən bir faktır. Qətiyyətlə bu vəziyyəti pisləyirəm. Çox istərdim ki, buna son qoyulsun. Azərbaycanın müvafiq strukturları artıq bununla bağlı konkret addımlar atmalıdır. Mətbuat müstəvisində gedən xoşagəlməz müzakirələr dayandırılmalıdır. Onların ikisi də Azərbaycan vətəndaşıdır. Hansı günahkar dırsa, ölkə qanunları ilə cəzasını almalıdır. Günahı olmayanın isə hüquqları qorunmalıdır".

Qərb Universitetinin Təbiiqə Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, Ukraynada Azərbaycan səfirliyi ilə bağlı qalmaqalın davam etməsi Azərbaycanın beynəlxalq imicinə zərər vurur: "Azərbaycanın Ukraynadakı indiki və keçmiş səfirlərinin bir-birlərinə qarşı ittiham irəli sürmələri diplomatiyada görülmemiş hadisədir. Əgər indiki səfir Azər Xudiyevin keçmiş səfir Tələt Əliyevin keçmiş fəaliyyəti ilə bağlı narazılığı varsa, bunu Ukraynanın erməni əsilli daxili işlər naziri Arsen Avakova bildirməsi kökündən yanlışdır. Avakov Ukraynadakı erməni diasporunun ən fəal nümayəndəsidir. O, Azərbaycan səfirliyindəki qalmaqaldan özünün və erməni diasporunun məqsədləri üçün istifadə edəcək. Erməni lobbisinin təmsilçiləri vaxtilə Serj Sərkisyanın idarəetməsindən narazı idilər, ancaq bunu daxilə həll etməyə çalışırdılar. Ümumiyyətlə, son qalmaqal göstərdi ki, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin fəaliyyəti qənaətbəxş deyil. Nazirimiz ana dilində danışa bilmir, səfirler ağıllarına gələni edirlər və s. Nə qədər ki, nazir Elmar Məmmədovdur, Ukraynadakına bənzər qalmaqallardan siqortalanmamışıq".

□ Cavanshir ABBASLI
"Yeni Müsavat"

Milli Məclisin son iclasında deputat Zahid Oruc Azərbaycanın İndoneziyadakı səfiri Tamerlan Qarayevlə bağlı sət tonda çıxış edib. Zahid Oruc bildirib ki, bu yaxınlarda onun diqqətini bir xəbər cəlb edib.

Belə ki, sabiq deputatlardan biri debatda olduğu bir insana bəyan edir ki, 2003-cü il hadisələri necə baş verib, bunun üzərindən bildirir ki, Tamerlan Qarayev və bir neçə tanınmış şəxs onu yanına dəvət edib, İsa Qəmbərin prezident seçkilərində müdafiəsi ilə əlaqədar müəyyən xahişləri olub: "Tamerlan Qarayev gələcəkdə onların xəyalı hakimiyyətində Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri olacaqmış. Bu informasiyanı izləyəndə, düşündüm ki, bu məsələ ilə bağlı Tamerlan Qarayev reaksiya verməlidir".

Z.Oruc vurğulayıb ki, o dövrün hadisələri hər kəsə ayaqdadır, kiminsə birləşməsi, ayrılması, müxalif qüvvələrin bir araya gəlməsi Azərbaycan cəmiyyətində heç bir nə siyasi dəyişiklik, nə də hakimiyyətin tələyinə təsir edib: "Tamerlan Qarayev hazırda səfir kimi çalışmaqdadır. Burada ona şəxsi münasibətimi ifadə etmək istəmirəm. Səfir diplomatik rəqə daşıyıcısı kimi dövlətin sirlərini daşımağa, eyni zamanda dövlət başçısının və dövlətin yürütdüyü siyasəti dəstəkləməlidir, buna borcludur. Kiminsə özəl niyyəti varsa, siyasi partiya yaratmaq və başqa bir şəxsi müdafiə etmək, hazırkı hakimiyyətin mövqeyi ilə razılaşmaq, məsələn, sabiq səfir Arif Məmmədovun və ya başqasının yanında yer ala bilər. Bununla hakimiyyətin gücündə

dəyişiklik ola bilməz. Məqsədim odur ki, Tamerlan Qarayev bu xəbərə reaksiyasını bildirməlidir".

Maraqlıdır ki, Zahid Oruc deputatın adını çıxışında açıqlamayıb.

Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əsas məsələ

sədri, keçmiş deputat İqbal Ağazadənin debati olmuşdu. Orada İqbal Ağazadə bəyan edir ki, 2003-cü ilin fevral ayında Tamerlan Qarayev və bir qrup tanınmış qarabağlı onu yemək süfrəsinə dəvət ediblər. Həmin görüşdə onu israrla razı salmağa çalışıblar ki, İsa Qəmbərinin də deyir və bildirir ki, Tamerlan Qarayev oradaca söyləyib ki, hakimiyyət dəyişəcək və İsa Qəmbərin prezident olduğu hakimiyyətdə mən Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri olacağam.

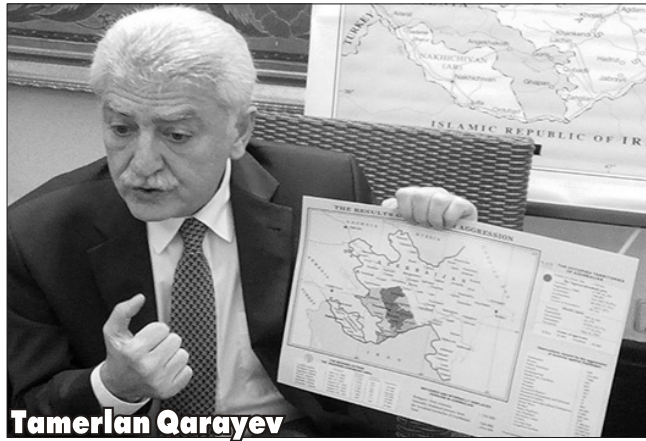
Bütün bunları mən demirəm İqbal Ağazadə deyir. Ona görə də mən Milli Məclisdə bildirdim ki, Tamerlan Qarayevin bu məsələyə münasibət bildirməsi gerekir. Çünki Tamerlan Qarayev səfirdir və vəzifələr daşıyıcısıdır".

Qeyd edək ki, bir sıra siyasi ekspertlər bu hadisənin Tamerlan Qarayevə qarşı zaman-zaman müşahidə olunan kampaniyanın yeni bir simptomu olduğunu və sifarişlə həyata keçirildiyini düşünürlər. Bir çoxları isə bildirir ki, Zahid Orucun Milli Məclisdə dediklərinin sifarişlə səsləndirilən fikirlər olduğu inandırıcı deyil. Çünki Zahid Oruc o cür qruplaşmalararası mübarizədən kənar qalan şəxslərdəndir. Onun Tamerlan Qarayevə və başqasına qarşı istifadə edilməsi inandırıcı görünmür.

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Deputat səfirdən niyə izahat istədiyini açıqladı

Zahid Oruc: "Bütün bunları mən demirəm..."

Tamerlan Qarayev

keçmiş deputatın kimliyi yox, həmin şəxsin hansı məsələdən danışması, nəyi açıqlamasıdır. Ona görə də Milli Məclisdə həmin şəxsin adını çəkməyi vacib bilməyib: "Burada gizlətməli nə isə yoxdur. Bir neçə həftə əvvəl "Meydan TV"-də Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacıllı ilə Ümid Partiyasının

bərin prezidentliyə namizədliyini müdafiə etsin. İqbal Ağazadənin dediyinə görə, o, kontr-argumentlərini söyləyib ki, İsa Qəmbərin hakimiyyətə gəlmək şansı yoxdur, lakin sizin israrlarınız qarşısında mən kompromisə gedərəm. İqbal Ağazadə həmin görüşdə qarşılıqlı olaraq razılaşmalara get-

göre də mən Milli Məclisdə bildirdim ki, Tamerlan Qarayevin bu məsələyə münasibət bildirməsi gerekir. Çünki Tamerlan Qarayev səfirdir və vəzifələr daşıyıcısıdır".

Qeyd edək ki, bir sıra siyasi ekspertlər bu hadisənin Tamerlan Qarayevə qarşı zaman-zaman müşahidə olunan kampaniyanın yeni bir simptomu olduğunu və sifarişlə həyata keçirildiyini düşünürlər. Bir çoxları isə bildirir ki, Zahid Orucun Milli Məclisdə dediklərinin sifarişlə səsləndirilən fikirlər olduğu inandırıcı deyil. Çünki Zahid Oruc o cür qruplaşmalararası mübarizədən kənar qalan şəxslərdəndir. Onun Tamerlan Qarayevə və başqasına qarşı istifadə edilməsi inandırıcı görünmür.

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Üç dövlətin Bakıdakı səfirlikləri qarşısında aksiya olacaq

Qarabağ Komitəsi piketlərə hazırlaşır

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının qərargahında Qarabağ Komitəsinin İlham İsmayılın sədrliyi ilə iclası keçirilib. Qarabağ Komitəsinin üzvü, AXP sədri Pənah Hüseynin verdiyi məlumatla görə, gündəlikdə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olan ABŞ-ın, Rusiyanın və Fransanın Bakıdakı səfirlikləri qarşısında piketlərin keçirilməsi, 1988-ci ilin noyabr-dekabr hadisələrinin 30 illiyinə həsr olunmuş dəyirmi masanın keçirilməsi, təşkilati məsələlər, İşçi Qrupun yeni tərkibinin seçilməsi olub. 1-ci məsələ barədə qərara alınıb ki, 8 noyabrda saat 11-də Fransa səfirliyi, saat 12-də ABŞ və saat 13-də Rusiya Federasiyasının Bakı səfirlikləri qarşısında piketlər keçirilsin. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə piketlərlə bağlı müraciətin mətni qəbul olunub.

2-ci məsələ barədə isə qərara alınıb ki, 15 noyabr saat 12-də "Milli Dirçəliş gününün 30 illiyi və Qarabağ" mövzusunda dəyirmi masa keçirilsin. Bu tədbirin harada keçiriləcəyi dəqiqləşdiriləcək.

Toplantıda şəhid ailələrinə bir dəfəlik yardımın ödənilməsi

ilə bağlı yaranmış vəziyyət müzakirə olunub və bəyanat qəbul edilib. Bəyanatda bildirilir ki, şəhid ailələrinə bir dəfəlik yardımın ödənilməsi ilə bağlı məsələ mahiyyətində milli təhlükəsizliyimizə aid olduğuna, Qarabağın işğaldan azad olunması ilə əlaqədar olduğuna görə Azərbaycan hökuməti bu barədə qərarı dərhal və qeyd-şərtsiz icra etməlidir. Məmurlar bürokratik hiylələrdən istifadə edərək şəhid ailələrini incitməməlidir.

Toplantıda 24 noyabra təyin edilmiş Qarabağ mitinqinə hazırlığın gedişi də müzakirə

edilib.

Qeyd edək ki, mitinqə şərait yaradılması üçün ötən həftə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə Qarabağ Komitəsinin üzvlərinin imzası ilə rəsmi məktub göndərilib. Məktubda mitinqin saat 15-dən 17-yədək Yasamal rayonunda "İnşaatçılar" metro stansiyasının yaxınlığındakı keçmiş "Məhsul" stadionunda keçirilməsinə razılıq verilməsi istənilib. Eyni zamanda piketlər üçün də meriyaya rəsmi məktub göndərilib.

Qarabağ Komitəsinin üzvü

Akif Nağının "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumatla görə, meriyadan hələ heç bir reaksiya yoxdur. Komitə isə həm 24 noyabr mitinqinə, həm də piketlərə hazırlıq işləri aparır.

Eyni gündə üç ölkənin səfirlikləri qarşısında aksiya qərarının verilməsinin səbəbləri barədə danışan Akif Nağı dedi ki, Minsk Qrupu həmsədrlərinin səmərəsiz fəaliyyəti artıq hər kəs tərəfindən, o cümlədən Azərbaycan iqtidarı tərəfindən etiraf olunur. Ona görə də bu piketlərin keçirilməsinə zərurət yaranıb. Eyni zamanda belə vəziyyətdə piketlərə razılıq verilməsi lazımdır: "Bu formatda danışıqların davam etdirilməsi mümkün deyil. Həmsədrlər açıq-aydın ermənilərin maraqlarına xidmət edirlər, Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimi təbliğ edirlər. Bu, vasitəçilik missiyası deyil, ermənilərə yardım missiyasıdır. Minsk Qrupu həmsədrlərinin vasitəçilik missiyası çoxdan iflasa uğrayıb. Biz hesab edirik ki, həmsədrlərə münasibətdə vahid mövqe olmalıdır. Ona görə də piketlərə razılıq verilməsinə ümid edirik".

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Google-un etibarsızlığı, məsum və bir qırıq da məsum səhv

Samir SARI

O gün başımıza bir tragikomik jurnalistika hadisəsi gəlib.

Əslində indi bu yazını xəcalət çəkə-çəkə yazıram və bunu üzrxahlıq köşəsi kimi də qəbul edə bilərsiniz.

İntəhası, gərəkdir durumun tragikomikliyi təfsilatı ilə yazım və bu xüsusda daha geniş məlumat verim ki, yəqinlik hasil olsun.

Hadisə belə oldu. Kriminal müxbirimiz məhkəmədən belə bir başlıqla xəbər göndərdi: "Qadın alverində təqsirləndirilən müğənni qadın azadlığa buraxıldı".

Dedik, lap yaxşı. Xəbəri verdik. Ağır ittihamdan sonra azadlığına qovuşmuş qadının ad-soyadı Təranə Muradova idi.

Əməkdaşlarımız bu ad-soyadı jurnalistlərin yeni və etibarlı dostu Google axtarış motoruna yazıb uyğun şəkil axtardılar və tapdılar. Heç demə, Təranə Muradovanın şəkli Google-də doluymuş. Onlar seçib-seçələyib adı çəkilən xanımın ən yaxşı şəklini verdilər ki, urvatlı olsun.

Xəbər saytda çıxandan 5-6 dəqiqə sonra etibarlı dostlarımızdan biri xəbər verdi ki, o xəbərdə başqa Təranə Muradovanın şəklini qoymusunuz. Tez şəkli dəyişdik, yerinə əli çəkikli və üzü görünməyən hakim şəkli qoyduq.

Amma heç demə, jurnalistikanın yeni kəpik-past erasında olduğumuz üçün başqa saytlar bizim xəbəri şəkilli-filanlı kəpik edib öz səhifələrində veriblər.

Biz səhvimizi tez düzəltmişik, amma başqa saytlar eyni səhvi təkrarlama-təkrarlama gediblər. Bəziləri hətta mətnə də düzəliş ediblər, azadlığa buraxılmış qadının iş yerini, fəxri adını da əlavə ediblər ki, xəbər daha tutarlı olsun.

Nəticədə müğənnilik edən Təranə Muradova qalib kənarda, mediada rəqqasə Təranə Muradovanın adı hallanmağa, şəkli yayılmağa başlayıb.

Ən pisi odur ki, başqa vaxt xəbəri oğurlayan və istinad etməyən saytlar məhz bu xəbərdə bizə istinad ediblər (ola bilər, bəziləri istinadı sonradan ediblər ki, məsuliyyət daşımasınlar).

Xalq artisti xanım redaksiyamıza zəng vurdu, haqlı olaraq hiddətli şəkildə etirazını bildirdi, biz də, onun bizə danışmaq imkanı verdiyi saniyələrdə üzr istəməyə çalışdıq, arada üzr istəməyə nail olduq, amma olduqca qəzəblənmiş xanım, deyəsən, bu sözlərə qulaq asmadı.

İndi etibarlı Google-un etibarsızlığının zəhərini dadmış əməkdaşımız düşünür ki, rəqs ansamblının solisti, xalq artisti Təranə Muradovaya şəxsən üzrxahlıq məktubu yazsın, lazımdırsa, gül çələngi göndərsin, əfv diləsin.

Təsədüfə baxın, bir-birinə yaxın iki incəsənət sahəsində eyni ad-soyadlı qadın olsun və onların yolu belə bir xoşagəlməz xəbərdə kəsişsin.

Əslində jurnalistikada belə yanlışlar tez-tez olur və onlardan çoxunun qarşısı vaxtında alınır - ya xəbər oxucuya çatmamış, ya da ilk signalda.

Ona qalsa, belə səhvlər qəzetin kağız variantında gəndə daha pis olur. Çünki qəzeti dəyişmək olmur, onun nüsxələri şəxsi və rəsmi arxivlərdə həmin səhvlərlə birlikdə qalır. Elektron mediada isə buraxılmış səhvi dərhal düzəltmək mümkündür.

Bircə bu səhvləri skrinşot edənlər, o səhvin şəklini çəkib saxlayanlar, yayanlar olmasaydı, daha yaxşı olardı. Söz yox, onlar bunu saf niyyətlə edirlər, bir də görürsən, buraxılmış səhvin yeddinci ilinin tamamında həmin skrinşotu yenidən yaydılar ki, baxın, filan sayt it ilində belə bir səhv buraxmışdı, ha-ha-ha. Həmin paylaşımın altında "hi-hi-hi", "he-he-he", "ah-hah-ha" kimi gülüş, qəhqəhə, irişmə, hırıltı ifadə edən şərhərlə yanaşı, çoxlu söyüşlər də olur.

Amma bu ədalətsizlikdir. O səhvə görə jurnalist və ya administrator yeddi il öncə yeddi ayrı-ayrı paylaşımında söyülüb axı. Ən qəddar hakimler belə bir cinayətə görə bir dəfə cəza verirlər, indi nə xəbərdir?

Görünür, bəzi böyük ürəkli, məsum adamlar kimisə söydürməkdən ləzzət alırlar.

Bununla belə, hər nə olur-olsun, buraxılmış o məsum, bir qırıq da məsum səhvə görə xalq artisti Təranə Muradovaya üzrxahlığımızı, müğənni Təranə Muradovaya "keçmiş olsun" diləklərimizi çatdırır, eləcə də həmin ittihamla dənən-srağagün həbs olunmuş Təranə Səmədova və Təranə Əliyeva adlı qadınlara da "Allah qapınızı açsın" deyirik.

Kodla danışan nazir

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Mən yenə povtarit eyləyirəm ki, mənim qəsdim Məşədi İbadı askarbit eyləmək deyildir. Ancaq mən onu yetirmək istəyirəm ki, pozvolte, Məşədi İbadın nəyi və harası Rüstəm bəyə xoş gəlibdir ki, gözəl qızı olan madmazel Gülnazı ona verir? Gözəlliyi? Xeyr! Məşədi İbad, ərz eylədim ki, çirkindir"

(Üzeyir Hacıbəyli, "O olmasın, bu olsun")

Xarici işlər nazirimiz Elmar müəllimin doğma dilimizdə gülməli və anlaşılmaz danışması yenidən diqqət mərkəzinə gəlmişdir. Türkiyənin yubileyi münasibətilə tədbirdəki çıxışın videosuna mən də baxdım. Doğrudan da Elmar müəllim Türkiyəni elə təbrik edirdi, sanki ermənilərin uydurma soyqırımını tanıyırdı. Yəni bu dərəcədə ziddiyyətli bir çıxış idi. Ancaq bir yerdə Azərbaycanın bölgədəki neft-qaz kəmərlərinə pul qoymasını sərmayə yox, "sarmaya" sözü ilə ifadə elədi, bax ona mən çox razı qaldım. Çox diplomatik kəlmə idi, çün, istəsən bunu "sarı maya", istəsən "sarmağa" feili kimi anlamaq olardı. Deyir, bizim kefiniz çəksə, bütün dünyanı sarıyarıq. Kəmərlərimizlə.

Ümumiyyətlə, Elmar müəllimə lağ edənler gedib qarınlarını qaşısınlar. O, pis nazir olsa hökumətdə 14 il xarici işlər naziri qalmazdı ki. Deməli, respublikamızın xarici siyasətinə tam cavab verir. Bu siyasət isə mehiz Elmar müəllim kimi qəliz danışmağı tələb edir. Ətrafımız, dünya üzü hər cür düşmənlə doludur. Hamı bizim pisliyimizi istəyir, paxılığımızı çəkir, inkişaf modelimizi oğurlamaq, parklarda quraşdırılan müasir işıq dirəklərini əymək, kəndlərə çəkilən yolları qazmaq arzusu ilə alışıb yanır. Belə şəraitdə xarici siyasət idarəmizin şefi nə qədər dolaşmaq danışsa, düşmənlər bundan bir şey anlamazlar. Elə bil kəşfiyyətə adam göndərsən. Mütləq o cür adamlar gerek şifəli danışsınlar, kodla hərəkət eləsinlər. Bölgə çox mürəkkəbdir. Rusa yaxşı baxsan, yanki xoşlamayacaq, farsla dostlaşsan türk bəyənəməyəcək. Biz isə balanslaşdırılmış xarici siyasət yürüdüürük və o siyasətin dili elə Elmar müəllimin danışdığı dildir. Sözləyişi, bu dəqiqə balanslı xarici siyasətimizin Ukraynada dairəsində yol dağılıbdır - Kiyevdəki təzə səfirimiz köhnə səfirimizi korrupsiyada suçlayıb prokurorluğa şikayət edibdir. Özü də Ukrayna prokurorluğuna! Fisqiriq söhbətdir. Deyir, köhnə səfir binanın remontunun pulunu basıb yeyibdir. Görəsən, Ukrayna məhkəməsi bizim köhnə səfiri bu cinayət işi üzrə tutub zindana sala bilərmi? Maraqlı gəldi. Hərçənd deyəsən, köhnə səfirin də adamları boş oturmur, bu yaxında təzə səfirin məşinini sürən ukraynalı bir qəşəng cüvanəzənin videosunu yaymışdılar, soruşurdular bu xanım Kiyevdə Azərbaycan xarici siyasətini hara daşıyır. Görək axırı necə olacaq, Qarabağ problemi qədər diqqətimizdir.

Başqa yöndən, uşağın rus sektoruna yazdırmaq üçün ölənlər, yatıb-durub rus işğalının həsrətini çəkən millət kiməsə dilimizdə pis danışmağı irad tutanda xiyar əyri bitir. Guya patriot olublar mənim üçün. Qurdalasan hamısı rusun bizim dildə heç bir mənə ifadə eləməyən "... ov", "... yev" soyaqlarını daşımaqdadır. Allah heç qoymasa, müstəqilliyin 26 illiyində. Hələ bəziləri rusun soyadını dəyişib guya bizim dilə çevirir, olur "... zadə". Xəbəri yoxdur bu da fars soyad şəkilçisidir.

Bir də fikir versəniz, Elmar müəllim əsasən "ə" hərfini deməkdə böyük çətinlik yaşayır, bu da bizim Türkiyə ilə yaxınlaşmağımız üçün lazımdır, çünki orada bu hərf əlifbadan çıxarıldır. Düzdür, danışmada qalır, ancaq yola vermək mümkündür. Demək, Elmar müəllim bu sahədə də uzaqqörən siyasət yürüdü.

Ancaq insafən şikayətçiləri də anlamaq olar. Baxın, ədəbi dilimizi ən yaxşı bilən məmurlardan biri Hacıbala müəllimdir. Həmişə obrazlı ifadələr, frazeoloji birləşmələr, ata sözləri və məsəllər işlədər. Qopuzu olsa, hazır Dədə Qorquddur. Elə dünən bir videosu vardı, Nazirlər Kabinetinə piketə gələn sürücüləri qarşılayıb şikayətlərini dinləyərkən kiməsə zəng vurdu, dedi ki, özünüz ağ çörək yeyirsiniz, qara çörək yeyənləri düşünürsünüz. Şikayətçilər də bundan çox razı qalıb çapan çaldılar, dağılışıb getdilər qara çörəklərini yeməyə. Məmurun vəzifələrindən biri millətlə dil tapmaqdır.

Hərçənd bunu Elmar müəllimə tətbiq eləməyin mənası da yoxdur. O, xarici millətlərlə danışır. Orada isə çörəyin ağına da, qarasını da yeyən çox azdır.

ABŞ

admi-nistrasiyası istəyir ki, İranın xam neftinin ixracına qarşı sanksiyalar Tehranı zəiflətsin, ancaq o, öz müttəfiqlərinə ziyan vurmaq istəmir. "Turan"ın Vaşinqton müxbirinin məlumatına görə, bu barədə çərşənbə günü ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Con Bolton bildirdi.

"Məqsədimiz İran neftinin ixracını sifira endirmək üçün maksimum təzyiq göstərməkdir. Başa düşürük ki, İrana bəzi ölkələr, bu yaxınlarda onlara səfər etdim və həmin nefti alan digər ölkələr bundan dərhal imtina edə bilməzlər", - Bolton Hamilton Mərkəzində xarici siyasət məsələləri üzrə müzakirələrdə bildirib.

"Biz çalışırıq ki, maksimum təzyiq göstərək, ancaq öz dostlarımıza, müttəfiqlərimizə zərər vurmaq istəmirik və bunun üzərində işləyirik", - Bolton vurğulayıb.

Boltonun ilk səfər etdiyi Rusiyanın İranla bağlı mövqeyi bəllidir, Tehran elə həm də Qərbin "çarpaz sanksiya atəşi altında" olduğu Kremlin indi ən sadıq tərəfdaşlarından birinə çevrilib. Aydınır ki, Bolton "öz dostlarımıza, müttəfiqlərimizə zərər vurmaq istəmirik və bunun üzərində işləyirik" dedikdə Rusiyanı nəzərdə tutmur. Əksinə, bu sırada Rusiyanı əks tərəfdə görür. Burada söhbət üç Cənubi Qafqaz respublikasından gedir.

Bu üç ölkədən Gürcüstanın İranla sərhədi yoxdur, üstəlik, ABŞ-la münasibətləri daha dərin və çoxtərəflidir.

Rosbalt.ru saytı Boltonun səfərinə dair geniş məqaləsində də iddia edir ki, Tiflisdə "İran problematikasi"ndan yan keçiblər. "Gürcüstan-İran arasında mal dövriyyəsi çoxalır. Energetiklər əməkdaşlıq edirlər, logistika işləyir. Gürcüstanın indiki hökumətinin bütün bunları dəyişilməz halda saxlaması gerekir" - deyər, müəllif bildirir. Azərbaycana gəldikdə isə saytı bu mövzuda maraqlı şərh var. "Azərbaycan amerikalılar üçün bölgədə ən "çətin" respublikadır: o, Qərbə birçə buna görə rəğbətini qazanmaq üçün boyun əymir ki, o yan-bu yana atılıb-düşmədən özü üçün sərfəli, çoxyönlü siyasət yürütsün. Boltonun Bakıda mehiz nəyi müzakirə etdiyi haqda məlumat son dərəcə cüzdür. Prezident Administrasiyası rəsmisinin Əliyevin Boltonla görüşdə "Azərbaycanın qonşu ölkələrlə işgüzar və dostluq münasibətlərində olduğu, ...dövlətlərarası münasibətdə beynəlxalq hü-

Amerika anti-İran koalisiyası

qura bilmədi - Boltondan

səfəronrası açıqlamalar

Rusiya mediası ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Con Boltonun Azərbaycandan niyə "əliboş" qayıtdığını açıqladı: "Bakı Qərbin rəğbətini qazanmaq üçün boyun əymir, özü üçün sərfəli, çoxyönlü siyasət yürüdü"; ABŞ İrana qarşı sərt mövqedə olsa da, regiondakı vəziyyəti doğru qiymətləndirir...

ququn yüksək prinsiplərini rəhbər tutduğu" açıqlamasını saymasaq. Çətin ki, Azərbaycan anti-İran və anti-Rusiya fəaliyyəti üçün əməliyyat meydanı olmağa razılaşar. ABŞ-ın hərbi-siyasi "aclığı" nəzərə alınsa, bütünlükdə bölgədə təhlükəsizliyi kökündən sarsıdacaq və son nəticədə Bakının özünə qarşı dönəcək" - deyər, məqalədə vurğulanır.

Məqalədən belə anlaşılır ki, Boltonun səfərində çıxılmaz durumda qalan Ermənistan olub. Çünki bu ölkənin həm Rusiya, həm İranla bağlılığı (daha doğrusu asılılığı) daha dərinidir. "Bolton İran sərhədinin Ermənistan-Amerika münasibətlərində "mühüm məsələ" olaraq qaldığını bildirərək əlini havada elə-belə əsdirmirdi, çünki Vaşinqton Tehrana "ən yüksək basqı" göstərmək istəyir. Birincisi, Ermənistan İranla azad ticarət zonası yaradan Avrasiya İqtisadi Birliyinin üzvü olmaqla bu məsələdə ABŞ-a dəstəyi necə təsəvvür edir?"

Boiltonun regiona səfərinin yekunu olaraq "Biz çalışırıq ki, maksimum təzyiq göstərək" deyərək ABŞ rəsmisinin konkret hansı təzyiq niçə olduğunu nəzərdə tutduğunu (əgər söhbət təkçə İrandan gəlmirsə) söyləmək çətinidir. Konkretləşdirək, məsələn, Ermənistan hazırda təzyiqlərə nəinki həssas, hətta açıq ölkədir, Qərblə Rusiya arasında vurnuxmaları başlayandan isə ümumiyyətlə, başını daha ciddi dərəcə soxub. Bolton Ermənistan səfərində də bəyan edib ki, bu ölkənin gələcək inkişafı Qarabağ məsələsində tutacağı konstruktiv mövqedən asılı olacaq. Belə görünür ki, həm Rusiyanın forpostu, həm İranın müttəfiqi, Amerikanın isə dostu olmaq kimi bir siyasi təlatümə özünü soxan Ermənistan rəhbərliyi bundan sonra daha ciddi təzyiqlərlə üzləşəcək. Bu sırada isə təkçə Kreml, Tehran deyil, həm də Amerika olacaq. Rusiya ilə münasibətlərdə ehtiyatlı davranan Gürcüstanı "İranın ağzına" atmaq əlbəttə

ki, ABŞ-ın indilikdə maraqlarında deyil. İrana qarşı sanksiyalara Gürcüstanın dəstəyini qazanmaq üçün Qərbin ən yaxın müttəfiqi olan Mixail Saakaşvilinin Tiflisə qayıtması əsas şərtlərdən biridir. Yalnız bundan sonra bu barədə düşünmək olar. Azərbaycana gəldikdə isə Boltonun Bakıdakı görüşlərdən sonra çox ehtiyatlı bəyanatları, Azərbaycanı strateji tərəfdaş adlandırması da sübut edir ki, Amerika ölkəyə xüsusi önəm verir. İran məsələsində də özünün arqumentlərinə deyil, rəsmi Bakının mövqeyinə üstünlük verir və bununla razılaşıb da... Boltonun regiona səfərinin yekunları ilə bağlı qısa da olsa verdiyi açıqlama bir daha onu göstərir ki, ABŞ İrana qarşı sərt mövqedə olsa da, yaranmış vəziyyəti də doğru qiymətləndirir.

Xatırladaq ki, ABŞ-ın İrana qarşı yeni sanksiyaları gələn həftə qüvvəyə minəcək.

□ **ORXAN,**
 "Yeni Müsavat"

Gürcüstanda prezident seçkisinin ilk turu ana müxalifətin qələbəsi ilə başa çatdı. Möcüzə baş verməyə, təxminən 9 gün sonra keçmiş xarici işlər naziri, eks-prezident Mixail Saakaşvilinin yaxın adamlarından olan Qriqol Vaşadze Gürcüstanın növbəti prezidenti seçiləcək. Onun əsas rəqibi - Fransa əsilli gürcü, türklərdən çox ermənilərə simpatiyası olan Salome Zurbaxşvili isə (Cavaxetiya erməni seçicilərinin 60%-i ona səs verib, Borçalıda isə Vaşadze qalib gəlib) əli ətəyindən uzun Parisə qaýıdacaq.

Doğrudur, Gürcüstan parlamentli idarəçiliyə malik ölkədir. Yəni orada həlledici söz geniş səlahiyyətlərə malik baş nazirə məxsusdur. Ancaq birincisi, prezidentin əfv hüququ var. Bundan istifadə edən Vaşadze haqqında cinayət işləri açılmış Saakaşvilinin ölkəyə və siyasətə problemsiz dönüşünü təmin edə bilər.

İkincisi və daha mühümü odur ki, prezident seçkisinde müxalifətin qələbəsi ölkədə ictimai-siyasi ab-havanı kökündən dəyişə və prezident seçkisinin ardınca tezliklə erkən parlament seçkilərini də qaçılmaz edə bilər. Nəticə etibarilə prezidentliklə birgə Gürcüstanın ali qanunverici hakimiyyəti də müxalifət nəzarətinə keçə, hətta Mixail Saakaşvili baş nazirliyə gətirilə bilər. Bu isə rusyayonlu milyarder Bidzina İvanişvilinin arxasında durduğu indiki hakimiyyətin tam fiaskosu ilə yanaşı, Rusiya və işğalçı Ermənistan üçün ən arzuolunmaz yekun olardı.

Belə nəticə təbii ki, Azərbaycanı qan edir. Ən azı ona görə ki, da im işğalçı Ermənistanə dəhşət açmağa çalışan indiki Gürcüstan rəhbərliyindən fərqli olaraq, Saakaşviliyə sadiq qüvvələr Azərbaycan daha çox bağlıdır. Mixail Saakaşvilin özü isə Azərbaycanın dostu statusunu daşıyır. Onun son seçkilər zamanı Q. Vaşadzeni dəstəkləyən azərbaycanlı seçicilərə, bütövlükdə Azərbaycana məxsusi minnətdarlığı da boşuna deyil.

Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü məsələsində bir qayda olaraq, ürək mövqə sərgiləyən, vaxtaşırı İrəvanda saxta soyqırım abidəsini ziyarət edən və Xocalı soyqırımını etiraf etməkdən yayınan İvanişvilinin kadrlarından fərqli olaraq, Saakaşvili Azərbay-

Kreml Cavaxetiya "kartı"nı işə salır - Bakı üçün də sınaq

Gürcüstanda prezident seçkisinde Saakaşvilinin adamının labüd qələbə şansı Rusiya və Ermənistanda təlaş yaradıb - motiv; qonşu ölkədə erməni separatçılığının alovlanması artıq birçə "himə" bənddir - Azərbaycan üçün də signal...

canın problemlərinə münasibətdə həmişə ədalətli mövqə ortaya qoyub, ən yüksək tribunalardan hətta bizim dəyə bilmədiyimiz sözləri beyan edib. Məsələn, deyib ki, Gürcüstanın və Azərbaycanın işğal məruz qalmasına Rusiya birbaşa məsuliyyət daşıyır, Rusiya bölgədən çıxarmayınca işğal problemləri öz həllini tapmayacaq və s.

Kəsəsi, artıq təzədən hakimiyyətə yolu görünən M. Saakaşvilini heç cür Rusiyanın və Ermənistanın adamı saymaq olmaz. O səbəbdən Vaşadzenin qonşu ölkədə böyük bir dəyişikliyə vəsile olacaq qələbəsi Moskva və İrəvanı - bölgədəki işğal ortaqlarını qane edə bilməz. Saakaşvili komandasının hakimiyyətə qayıdışı Tiflisin öz üzünü daha çox Bakıya, Ankaraya tutma-

ması, eyni zamanda gizli-açıq Rusiyanı siyasətçilərin hakimiyyətdən tam uzaqlaşdırılması demək olacaq.

Aydın ki, Moskva və İrəvan proseslərin bu axarda inkişafı sərfəli deyil. Demək, Gürcüstanda seçkilərin ikinci turu ərəfəsi və ondan sonra Rusiyaya bağlı daxili qüvvələrin, "5-ci kolon"un fəallığı, "5-ci kolon"un fəallığı, Tiflisə qarşı çoxsaylı tələblər yer alıb.

Bu xüsusda 28 oktyabr prezident seçkisi ərəfəsində "Rusiyanın Cavaxetiya diasporu" adlı təxribatçı ad daşıyan bir qurumun yaydığı və yerli ermənilərə ünvanlı bəyanat diqqət çəkir. "Yeni Müsabat" "İravnuk" erməni qəzetinə istinadən xəbər verir ki, bəyanatda açıq-aşkar Gürcüstanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü əleyhinə bəndlər, Tiflisə qarşı çoxsaylı tələblər yer alıb.

O sırada müraciətdə "artıq çoxdan bir sıra mühüm siyasi və sosial problemlərin həlli zamanının yetişdiyi" xüsusi vurğulanır, erməni seçicilər yalnız "Cavaxetiya problemlərini" prioritet sayan namizədə səs verməyə çağırılır. Bu "problemlər" arasında yerli ermənilərə "ikili vətəndaşlıq" verilməsi də var - han-

sı ki, ən çox Rusiya və Ermənistanə sərf edir.

Şübhəsiz ki, belə bir müraciət Kremlin "dobro"su olmadan ərsəyə gələ bilməzdi. Yeni belə qənaət hasil olur ki, Moskva artıq Cavaxetiya "kartı"nı işə salıb. Onu da unutmamaq olmur ki, yerli erməni separatçılar onsuz da vaxtaşırı kilsə problemini ortaya atmaqla Tiflis üçün başağrı yuradır, paytaxtda etiraz aksiyaları keçirir, bununla da bir növ "nəbz yoxlanışı" həyata keçirirlər.

"Rus barmağı" olan bu təxribatçı gedişlərə hələ ki gürcü rəsmilərinin lazımı reaksiyası olmayıb. Bu azmış kimi, hakim qüvvənin namizədi Zurbaxşvili seçki kampaniyası zamanı Cavaxetiya olarkən bəlkə heç özü də anlamadan erməni millətçilərinin əlini qızdıraraq açıqlamalar verib, paralel surətdə anti-Türkiyə bəyanatı ilə çıxış edib. Hətta erməni seçicilərə ikili vətəndaşlıq vəd edib. Bu isə separatizmin "sönmüş fitilini" təzədən yandırmaq istəyi anlamına gəlir...

"Gürcüstanda elə hadisələr baş verə bilər ki, yenidən qanlı savaqlar görə bilərik. Bu, xalqın prosesləri nə dərəcədə öz iradəsi altına ala biləcəyindən asılı olacaqdır". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri axarş.az-a deputat Zahid Oruc deyib.

Deputatın fikrincə, qarşıdakı proseslərdə Rusiyanın rolunu maksimum dərəcədə Saakaşvilinin hakimiyyətə gəlişini əngəlləməkdən ibarət olacaqdır. "Çünki bu, təkrar qeyri-sabit Qafqaz, yaxud Moskvanın əleyhinə olan ritorikali bir fiqurun yenidən uğur qazan-

ması demək olacaqdır. Bu isə Ermənistanın daha mənfi nəticələr doğurmuş olur və iki dövlətin büsbütün Kremlin orbitindən çıxması avtomatik bu regionda qüvvələr nisbətinin tamamilə Qərbin xeyrinə dəyişməsi demək olar. Bu da öz növbəsində bölgədə ciddi hadisələrin gəlməsi, Rusiya yönümlü qüvvələrin təkrar prosesə müdaxiləsi, bəlkə də hərbi vasitələrə əl atılması və ya münafiqə bölgələrində toqquşmalarla meydana çıxmaqla, - deyərək ehtimal edib.

Onun sözlərinə görə, hazırda Qərbin Trampın liderliyi altında bölünmüş durumda olması Rusiyanın əl-qolunu daha da açmağa imkan verəcək. "Avropa Birliyi fərqli bir siyasət aparır. Ağ Evidən tamam ayrı direktivlər verilir. Ona görə də "Bolton gəldi və sabah hakimiyyət Saakaşvilinin iradəsinə qayıdacaq və bununla da proses bitəcək", hətta "Nikol Paşinyan da dekabrda uduş əldə edəcək" kimi realliqlər həqiqətən regionu yenidən ağır və sarsıntılı hadisələrin tuneline çevirir. Azərbaycan isə burada qətiyyətlə maraqlı deyil".

Sözsüz ki, Qərbə əsas qapımız olan Gürcüstanda qarışıqlıq ən çox Azərbaycanın marağında deyil. Həm də o səbəbə ki, Gürcüstandan (Cavaxetiya) ölkəmiz üçün strateji əhəmiyyətli neft-qaz kəmərləri, köhnə və yeni dəmiryolu xətləri (Bakı-Tiflis-Qars) keçir. Ümid eləmək qalır ki, gürcü xalqı yeni prezidentinin başçılığı ilə hər cür daxili və xarici təxribatı, yeni erməni separatizmini vaxtında önləyəcək.

□ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

Putin rusları ölkəsinə toplayır-azərbaycanlıları nələr gözləyir?

Əlövsət Əliyev: "Bu siyasətin uğur əldə edəcəyinə inanmıram"

Rusiyada yeni Miqrasiya Konsepsiyası açıqlandı. Bu konsepsiya ilə xaricdə yaşayan rusların şimal qonşumuzun vətəndaşlığını almaları asanlaşdırılır. Miqrantlarla bağlı da konsepsiyada müəyyən qərarlar var.

Belə ki, hər bir miqrantın rus dilini bilməsi tələb olunur. Eyni zamanda miqrantların rusların iş yerlərini tutmamaları əsas tələblərdən biridir.

Məsələ Azərbaycanı da yaxından ilgiləndirir. Məlumdur ki, şimal qonşumuzda qeyr-rəsmi rəqəmlərə görə ən azı milyon yarı azərbaycanlı işçi qüvvəsi yaşayır. Belə bir konsepsiya onların neinki işlərini çətinləşdirir, ölkələrində qayıtlmaları prosesini sürətləndirə bilər.

Miqrasiya məsələləri üzrə ekspert Əlövsət Əliyev konsepsiyanın uğur qazanacağına inanmır: "Burada məsələ bir az başqa cürdür. Rusiya prezidenti Putin rusların ümumdünya konqresində Rusiya iqtisadiyyatının inkişafını xarici mütəxəssislərin, o cümlədən xaricdə məskunlaşan və mənşəyinə görə rus olan mü-

təxəssislərin hesabına qaldırmaq imkanlarından danışırdı. O hesab edir ki, xaricdə məskunlaşan və ya yaşayan rusdillə mütəxəssislərin -xüsusilə etnik mənşəyinə görə rus olanların Rusiyaya cəlb olunması Rusiyanı düşdüüyü vəziyyətdən çıxara bilər. Rusiya bu sahədə Kanadanın və ya yaxınlarda immiqrasiya siyasətini dəyişməyə başlayan Almaniyanın yolunu davam etmək istəyir. İndi həm Almaniya, həm də Rusiya xarici əməkçi miqrantların resursları hesabına iqtisadiyyatlarını qaldırmağa, inkişafı təmin etməyə və bununla yanaşı dərinləşməkdə olan demografik problemlərini həll etməkdə davam edir. Təsəvvür edirsiniz ki, hər iki qərar 31 oktyabr tarixində açıqlandı. Ruslar Moskvada "Miqrasiya Siyasəti Konsepsiyası" təqdim edir, almanlar isə

Berlinde "əməkçi miqrantların rolu" adlı tədqiqatın təqdimatını keçirirlər. Oxşar görüntülərə baxmayaraq, çox ciddi fərqlər mövcuddur. Rusiyada təqdim olunan və təsdiq olunan siyasətin arxasında xaricə gedən rusların sadələşdirilmiş qaydada Rusiyaya qaytarılması cəhdlərinin olması aydın görünür. Rusiya xaricdə

yaşayan rusların qaytarılmasına daha komfort şəraitini yaradılmasını vurğulayır. Putinin də çıxışında bu aydın görünür. Bu isə o deməkdir ki, Almaniyadan fərqli olaraq ruslar əmək bazarında yaranan problemin həlli üçün ilk növbədə, etnik mənşəyinə görə rus olan şəxslərdən faydalanmağa çalışırlar. Bu isə rus şoviniz-

minin hələ də davam etdiyini çox aydın göstərir. Buna baxmayaraq, bu siyasətin uğur əldə edəcəyinə inanmıram. Etnik ayrışma üzərində qurulan siyasət uğur qazana bilməz. Təbii ki, bu siyasət həyata keçirilərsə, bundan zərərçəkənlər çox olacaqdır. Həmçinin bu gün Rusiyada yaşayan və bu vaxta kimi Rusiyaya inteqrasiya oluna bilməyən soydaşlarımız da zərər çəkə bilərlər.

Bir daha qeyd edərim ki, bu siyasətin uğur qazanacağına inanmıram. Rusların bu vaxta kimi də oxşar layihələri var idi. Lakin Rusiyaya immiqrasiya sahəsində uğur əldə edə bilmədi. Ölkələri cəlb edən prezidentlərin çağırışları deyil, ölkədə yaradılan demokratik mühitdir. Rusiya bu gün də ruslar üçün immiqrasiya ölkəsi olaraq qalmaqdadır. Yeni hətta etnik mənşəyinə görə rus olanlar Rusiyadan qaçmağa üstünlük verirlər. Putin hazırda aydın görür ki, etnik mənşəyinə görə rus olanların sayı sürətlə azal-

maqda davam edir. Ölkədə olan əhalinin artımı isə qeyri rusların hesabına. Buna görə də bu formada, insan hüquqlarına uyğun olmayan, ayrı-seçkilik təbliğ edən çağırışlar etməkdən belə çəkinməlidir. Əslində bunun əvəzinə azad biznes mühiti yaratmaq, insan hüquq və azadlıqlarını təmin etməklə Rusiyanı həm köçüb gedən ruslar, həm də digər iş adamları üçün cəlb edici ölkəyə çevirmək mümkündür. Bu kimi proqramlar indiki idarəçilik davam edəcəksə, rusların Rusiyaya qayıtlmasına səbəb olmayacaqdır".

Ə.Əliyev bu qərarın azərbaycanlılara təsir etməyəcəyini düşündür: "Rusiyada yaşayan soydaşlarımızın əksəriyyəti bu ölkəyə inteqrasiya olunmuş şəxslərdir. Belə qərarlar onların Rusiyada vəziyyətini ağırlaşdırmağa bilməz. Əksinə, Azərbaycanda yaşayan rusdillə soydaşlarımız bu qərardan faydalanmağa bilərlər. Bu mümkün deyil. Rusiyaya inteqrasiya olunmuş şəxslərin oradan deportasiyası mümkün deyil. Qəbul olunan qərarlar bundan sonra yaranan münasibətlərə şamil olunacaqdır. Rusiyada qanunsuz yaşayan minlərlə soydaşlarımız isə gec və ya tez Rusiyadan çıxarılacaqlar".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Paşinyan yalvar-yaxarla Avropadan cəmi 3 milyon avro qopara bildi

Avropa İttifaqı Ermənistana maliyyə dəstəyinin həcmi 2 dəfə azaldı

Oktyabrın 17-18-də Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici Fəaliyyət Xidmətində Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə İcraçı Direktoru Tomas Mayr Hartinq və Aİ-nin yarımlarını əlaqələndirən Vasillis Maraşos Ermənistan səfərdə olublar. Səfərin nəticəsi kimi Aİ növbədənənar parlament seçkilərinin şəffaf və beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsi məqsədilə Ermənistan 3 milyon avro vəsaitin ayrılmasına qərar verilib.

Diqqətçəkən odur ki, Aİ Ermənistan bundan öncə - 2017-ci ilin aprelində keçirilmiş parlament seçkilərinin təşkili üçün həmin vaxt 7 milyon avro ayırmışdı. Lakin beynəlxalq müşahidə missiyasının hesabatına əsasən seçki prosesində ciddi pozuntular və saxtakarlıqlara yol verilməsi, o cümlədən rüşvət müqabilində səslerin alınması, dövlət qulluqçuları və özəl sektor nümayəndələrinə təzyiqlərin edilməsi və s. faktların üzə çıxması Aİ-ni çətin vəziyyətə salmışdı. Nədən ki, Aİ-nin müvafiq strukturları öz qiymətləndirmələrində Ermənistan seçki prosesinin o qədər də bərhad olmadığını əsaslandırmağa çalışmışdı. Lakin 2018-ci ilin aprel ayında hakimiyyəti ələ keçirmiş Nikol Paşinyan özü də seçkilərin antidemokratik şəraitdə keçirildiyini iddia edərək, yeni parlamentin legitim olmadığını bəyan etmişdi. Burada bir nüans da diqqəti cəlb edir. Maraqlıdır, məgər Paşinyan ölkədə hərbi diktatura rejiminin saxlanılmasında Avropa İttifaqının Sərkisyan hökuməti ilə əlbir olduğunu demək istəyirdi?

Amma məlum olur ki, küçələrin hay-küyü Paşinyan özü hələ prosesə başladığı ilk günlərdən Avropadan pul dilənməyə başlayıb. NATO və Avropa İttifaqının təşkil etdiyi mötəbər beynəlxalq toplantıların keçirildiyi məkanları "dilançı güşəsinə" çevirməklə avropalı dövlət başçılarından mədəd olan zavallı Paşinyan haradan bilsin ki, küçə yürüşləri psixologiyası yalnız ac-yalvac erməniləri aldada bilər? Nəticə isə indi göz qabağındadır: Avropa İttifaqı Ermənistan göstərəcəyi maliyyə dəstəyinin həcmi 2 dəfə azaldı.

Avropa İttifaqı rəsmiləri həmçinin açıq şəkildə elan etdilər ki, ondan başqa heç bir təşkilat Ermənistan pul ayıran deyil. Amma bu halda ortaya bir sual da çıxır. Əgər belədirsə, niyə Avropa İttifaqı maliyyə dəstəyini 2 dəfə artırmaq əvəzinə elə o qədər azaldı? Məgər ölkədə səssizmə hüququna malik şəxslərin sayı azalıb? Yoxsa Aİ fikirləşir ki, Paşinyan Ermənistan siyasi durumu sabitləşdirmək əvəzinə Aİ-nin dəstəyi ilə öz diktaturasını qurmaq istəyir? Təbii, məntiqlə yanaşsaq, Paşinyan niyə də bunu etməsin? Bunu heç şübhəsiz ki, beynəlxalq qurumlar da bilməmiş deyil. Görünür, Aİ Paşinyanın demokratiya nağıllarına inanmır, onun populist addımlarına və reallığa söykənməyən vədlərinə alət olub ləkələnməkdən kifayət qədər ehtiyatlanır. Faktiki olaraq son gedişatlarda Aİ Paşinyan hökumətinin populist və yarıtmaz siyasətinin ilk bəhrəsini gördü. Belə ki, Venesiya Komissiyasının tövsiyələrini əks etdirən və Aİ-nin vaxtilə tərəfdən göylərə qaldırıldığı seçki məcəlləsinə dəyişikliklər paketi 30 oktyabr tarixində Ermənistan parlamentində qəbul edilmədi. Yəqin ki, indi Avropa təsisatları avronun Ermənistan dəyər götürmədiyini daha dəqiq anlamağa başlayacaqlar.

□ **M. MAHRIZLI,**
"Yeni Müsavat"

İran Rusiya üzərindən neft satmayacaq. Azər-TAc xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, bu barədə İrannın neft naziri Bijən Namidar Zəncəni deyib.

zər ölkələrinin biri üzərindən satılma ehtimalları sıfıra bərabərdir: "İnanmıram ki, Xəzəryanı dövlətlər buna getsinlər. Burada yeganə ölkə kimi Rusiya müəyyən addımlar ata bilər. İranlı nazirin bəyanatında səslənən fikirlər

öz mövqeyində qaldığı açıq görünür. İran embarqolarının tətbiqindən sonra ən azından neftinin 50%-ni gizli yollarla sata bilər. Amma neftinin böyük bir hissəsini bazara çıxarması çətin olacaq. Bu da İran üçün çox böyük itki ola-

badın da bu məsələdə çox ehtiyatla davranacağı düşüncəsindəyəm. Sanksiyalar çox güman ki tətbiq olunacaq. Dünyanı, regionu və bizləri qeyri-adi heç nə gözləməyəcək. 40 ilə yaxındır ki, İran sanksiyalar altında ya-

İrana qarşı sanksiyaların tətbiqinə iki gün qaldı - cənub qonşumuzun gözləri Xəzərdə...

Fikrət Yusifov: "İnanmıram ki, Xəzəryanı dövlətlər buna getsinlər"

Bəzi mənbələr İranın ABŞ-ın sanksiyaları ilə əlaqədar Rusiya ilə gizli razılığa gəldiyini iddia edirdilər. Bu razılışmaya görə, İranın öz neftini Xəzər dənizi ilə Rusiyaya nəql edəcəyi, sonra isə həmin nefti beynəlxalq bazarda Rusiya nefti kimi satacağı bildirilirdi.

Nazir həmçinin bildirib ki, Tehran Enerji Birjasında indiyədək 280 min barel neft satılıb.

Qeyd edək ki, İran ötən günlərdə öz neftini ilk dəfə enerji birjasında satışa çıxarıb.

Xatırladaq ki, ABŞ noyabrın 4-dən etibarən İranın milli neft-qaz şirkətlərinə beynəlxalq məhdudiyətlər qoyacaq, neft və qaz satışına sanksiyalar tətbiq edəcək.

Cənub qonşumuza qarşı sanksiyalar tətbiq edildikdən sonra İranın neftini hansı yollarla satacağı suallar doğurur. Burada ilk göz önünə Xəzər ölkələri gəlir. Ekspertlər hesab edirlər ki, Rusiya olmasa belə, rəsmi Tehranın Xəzəryanı ölkələrindən birinin adı ilə neftini beynəlxalq aləmə çıxarmaq şanslarının olduğu qeyd edilir. O da vurğulanır ki, İran əvvəlki qiymətdə neftini sata bilməyəcək. Adıçəkilən ölkələr sırasındakı heç şübhəsiz ki, göz önünə Azərbaycan və Türkmənistan kimi dövlətlər gəlir.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Fikrət Yusifov hesab edir ki, İran neftinin embarqo qoyulandan sonra Xə-

dən biri də onunla bağlı oldu ki, biz öz neftimizi Rusiya üzərindən satmayacağıq. Bu bəlkə də bir siyasi gedişdir. Fikirləri çətdirən nöqtəyi-nəzərdən belə açıqlamalar verilir. İranla Rusiya arasında kökləri çox dərinə gedən bir mütəfiqlik var. Bu mütəfiqlik bir çox məsələlərdə eyni nöqtədən çıxış etməyə gətirib çıxarır. Dəfələrlə biz onları bir yerdə görmüşük. Düşünürəm ki, əsas niyyət Rusiya üzərindən neftin satılması ilə bağlı olacaq. İran neftinin bir hissəsini ne qədər siyasi vəziyyəti gərgin olsa da, İraq üzərindən də sata bilər. Amerika prezidentinin çağırışına qoşulan ölkələrin, şirkətlərin sayı artıq kifayət qədər çoxalmaqdadır. Görünən odur ki, heç kəs nə dövlət, nə də şirkət olaraq Amerikanın qəzəbinə tuş gəlmək istəmir. Bu baxımdan çalışacaqlar ki, İran neftindən uzaq dursunlar. Onlar üçün nefti başqa ölkədən almaqla İrandan almaq arasında heç bir fərq yoxdur. İran neftinin alıcılarına müəyyən qədər, yəni noyabra qədər vaxt verildi ki, öz alıcılarını, satıcılarını axtarın tapın. Əslində bu zaman rəsmi Tehrana verilməmişdi. ABŞ-dan olsaydı həmin sanksiyaları tətbiq edərdi. Sadəcə, 6 ay vaxt verilməsinə səbəb yuxarıda dediyim səbəblər idi. Vaxtı artıq başa çatmaq üzrədir. Amerikanın

Əhəd Məmmədli: "İran dostu Rusiyadan oxları yayındırmaqla məşğuldur"

caq. İranın maliyyə vəsaitlərinin xarici valyutadan daxil olması azalacaqdır".

Politoloq Əhəd Məmmədlinin qənaətinə görə, İran neftini satmağa davam edəcək: "Cənub qonşumuz həmişə necə edirdisə, indi də elə edəcək. Yeni qeyri-rəsmi yollarla Türkiyə, Rusiya, Avropaya neftini satacaq. İran deməyəcək ki, illərdir neftimiz Rusiyadan Avropaya necə gedibse, elə də gedəcək. Bu dəfə Amerika bu işin üstünə bərk düşüb. Ona görə də İran dostu Rusiyadan oxları yayındırmaqla məşğuldur. Fikrimcə, istənilən halda Türkiyə, Rusiya, Britaniya, Avropa Birliyi və Çin yenə də ucuz İran neftindən imtina edən deyillər. Bu yaxınlarda Britaniya neft şirkəti hətta İranla bu yöndə razılığa da gəlib. Baxmayaraq ki, ABŞ bu məsələyə çox neqativ yanaşır. Üstəlik, qara bazar var. Sadəcə, bu dəfə yuxarıda qeyd etdiyim ölkələr ucuz İran neftini alanda daha diqqətli davranacaqlar ki, Amerika ilə üz-üzə gəlməsinlər. Xəzər ölkələrindən Tehran istəsə də, istifadə edə bilməz. Çünki nə Azərbaycan, nə də Türkmənistan ABŞ-la üz-üzə gəlmək istəməzlər. Azərbaycan heç istəməz. Unutmayaq ki, Azərbaycan neftini İsrailə satır. Türkmənistan bəlkə Rusiya dolayısı yollarla təzyiq göstərə bilər, lakin Aşxa-

şayır. Sanksiyalara rəğmənlər İran neftini ayaqda qalmaq bacarıb, hətta irəliyə addımlayıb. Əsasən də silah industriyasında. Son günlərdə neftin qiymətinin sürətlə düşməsi çox güman ki, İran neftinə qoyulan embarqo ilə bağlıdır. Amma təkəcə bununla bağlı deyil. Səudiyyə Ərəbistanı və kral ailəsi ətrafında baş verən olaylar, eləcə də Qaşiqçının qətli ilə bunu bağlayıram. Dünyada əsas neft eksportoru Səudiyyə Ərəbistanıdır. Neftin qiymətinin son dövrlər düşməsinə Səudiyyə Ərəbistanı-ABŞ münasibətlərində baş verən soyuqluqla əlaqələndirirəm. Xəzər daima ABŞ-ın diqqət mərkəzindədir. Yenə də belə olacaq. Çox güman ki, İran neftini yenə də Rusiya üzərindən Avropaya satacaq. Rusiya ilə İran çoxdankı tərəfdaşdır. Amma bu dəfə bu məsələdə hər iki tərəf daha ehtiyatlı davranacaq. ABŞ eyni vaxtda Rusiyaya da sanksiyalar tətbiq edir. Düzdür, bu, hələlik İrana tətbiq edilən sanksiyalar miqyasında deyil, amma il-dən-ilə çoxalır. Ucuz İran neftini almaq istəyən müştərilər yenə də çox olacaq, lakin əvvəlki kimi bunu satmaq asan olmayacaq. Qeyri-rəsmi yollarla, qara bazar vasitəsilə İran neftini alanlar tapılacaq".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

müsbət nəticə verəcəyinə ümid etmək hələ tezdir: "Prosesdə qismən aktivliyin yaranması müşahidə olunur, bu da Rusiyanın vasitəçiliyinə qarşı olan addımdır. Çünki uzun müddət Rusiya monopoliyası mövcud idi və nəticəsi göz qabağındadır. Xüsusilə də Lavrov tərəfində yürüdülmüş siyasət nəticəsində vasitəçilik faktiki olaraq yox dərəcəsinə düşüb".

T.Zülfüqarov hesab edir ki, Qarabağla bağlı ABŞ-in aktivləşməsi baş versə, deməli, əsas səbəb İran faktorudur: "Eyni zamanda Azərbaycan faktorunun olması"

olmamasına baxmayaraq, regiona gələn vasitəçilərin prosesi ölü nöqtədən tərpətmək cəhdləri etmədiyini qeyd edir. "Kommersant" iddia edir ki, Ermənistan rəhbərliyinin sət bəyanatı və Vaşinqtonla İrəvan arasında anlaşılmalı nəzərə alan Minsk Qrupunun həmsədrləri Boltonun sonra erməni paytaxtna gəlməklə heç olmasa münaqişənin nizama salınmasında irəliləyiş gördümsü yaratmaq üçün "yanğınsöndürən" rolunu oynamağa məcbur oldu. Avropa İttifaqının İrəvanda səfəri Pyotr Svitalskiy amerikalı həmkarlarının son fikiri

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri İrəvan və Xankəndinə səfərin ardınca Bakıya növbəti dəfə səfər etdilər. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev noyabrın 1-də ATƏT-in Minsk Qrupunun Fransadan olan həmsədri Stefan Viskontini, Rusiyadan olan həmsədr İqor Popovu, ABŞ-dən olan həmsədr Endrü Şoferi və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşiki qəbul edib. Musavat.com xəbər verir ki, görüşdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı danışıqların hazırkı vəziyyəti və perspektivləri müzakirə edilib.

Əvvəlcədən bildirirdi ki, görüşlərdə qoşunların təmas xəttindəki vəziyyət, gərginliyin azaldılmasının, həmçinin danışıqlar prosesinin aktivləşdirilməsi və sonrakı addımların təmin olunması üzrə məsələlər müzakirə ediləcək. Səfər zamanı həmçinin bu ilin sonunadək Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri arasında görüşün keçirilməsi məsələsi də müzakirə olunacaq.

Xatırladaq ki, oktyabrın 29-da Ermənistanda görüşlər keçirən diplomatlar oktyabrın 31-də Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində Ağdam rayonu istiqamətində monitorinqdə iştirak ediblər. Onların işğal zonasına Azərbaycan tərəfdən deyil, məhz Ermənistan ərazisindən səfər etmələri də birmənalı qarşılanmır. Hesab olunur ki, bu, həmsədrlərin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı hörmətsizliyidir. Digər tərəfdən, məntiqlə, diplomatlar monitorinqdə Azərbaycan tərəfdən də heyata keçirə bilərdi, ardınca isə Bakıya gəlib görüşlər keçirərdilər. Hələlik rəsmi Bakı bu məsələyə münasibət bildirməyib.

Qeyd edək ki, ABŞ-in yüksək çinli rəsmisi Con Boltonun İrəvanda Qarabağ məsələsi ilə bağlı dedikləri Ermənistanda geniş əks-səda doğurub və bununla bağlı müzakirələr kəsilir. N.Paşinyanın Con Boltonla bağlı "O, mənim adımdan danışa bilməz" sözləri belə, erməniləri sakitləşdirməyib. Qeyd edək ki, Qarabağ məsələsi həll olursa, bu, Türkiyə-Ermənistan, hətta Azərbaycan-Ermənistan sərhədlərinin açılmasına şərait yarada bilər.

"Faktiki olaraq ABŞ bölgəni Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlayaraq Ermənistanın İrəvanda asılılıq dərəcəsini azaltmaq istəyir. Təsədüfi deyil ki, Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin zəruriliyi barədə bəyanatlar İrana yönəlik təhdidlərlə birgə səslənir". Bunu İrəvan Dövlət Universitetinin İranşünaslıq kafedrasının müdiri Vardan Voskanyan söyləyib.

ABŞ-in Ermənistandakı səfəri Riçard Millsin Ermənistanda böyük hay-küy doğuran müsahibəsində də Qarabağla bağlı cidi

Həmsədrələr İrəvan və Xankəndindən sonra Bakıya gəldi - nə dəyişəcək?

Tofiq Zülfüqarov: "Prosesdə qismən aktivlik müşahidə edilir ki, bu da Rusiyanın vasitəçiliyinə qarşı olan addımdır"

di məqamlar var idi. ATƏT-in Minsk Qrupunun keçmiş amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik isə müsahibəsində deyib ki, indiyədək Qarabağda sülh yolunda

çoxlu maneələr olub. "İnanıram ki, yalnız irəliləmə deyil, davamlı sülh mümkündür. Bir həllin şərtlərinin necə olacağını ümumilikdə bilirlik, liderlər bir neçə dəfə qarşılaşıblar. Sadəcə olaraq, həlli müzakirə etmək çətin olacaq. İndi zamanıdır" - Uorlik deyib. Bundan əvvəl də keçmiş həmsədr Qarabağla bağlı "mərhələli həll"dən danışmışdı. Amerikalı diplomatların davamlı şəkildə Qarabağ məsələsinə müriaciət etməsi fonunda həmsədrlərin budəfəki gəlişi müəyyən ümidlər də yaradır.

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, həmsədrlərin səfərinin hansısa

nı da istisna etməyirəm. Həmsədrlərin rollarının dəyişməsi və amerikalı həmsədrin qabağa çıxması məntiqlidir. Amma inanıram ki, bir səfərdən sonra dəyişiklikləri görə bilmək. Bir həftə sonra ATƏT-in Nazirlər Şurasının sammitində bu məsələnin müzakirəsi istisna deyil. Həmsədrlərin bölgəyə səfərinin səbəblərindən biri ondan ibarətdir ki, ATƏT-in tədbirinə hansısa mövqə təqdim etsinlər. Həmçinin Ermənistanın yeni rəhbərliyinin mövqeyini almağa nail olsunlar".

Bu arada Rusiyanın "Kommersant" nəşri Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında yaranmış vəziyyətdən yazıb. Publika.az xəbər verir ki, nəşr münaqişənin nizama salınmasında irəliləyişin

lərini şərh edərək, erməni tərəfini inandırmağa çalışdığı ki, "Qarabağ məsələsinin həllinin sürətləndirilməsi üçün İrəvana heç bir xarici təzyiq olmayacaq".

"Sivilizasiyaların Diaaloqu" İnstitutunda elmi araşdırmalar rəhbəri Aleksey Malaşenko nəşrə açıqlamasında bildirib ki, Minsk Qrupunun yeni səfəri beynəlxalq mexanizmin boş yerə işlədiyini növbəti dəfə göstərdi. "Paşinyan anlayır ki, Bakı ilə İrəvan arasında real dialoq olmayacaq. Ona görə də tələblərini şüurlu şəkildə daha da yüksəldərək, heç olmasa ölkə daxilində öz mövqelərini gücləndirməyə çalışır", - deyir rusiyalı ekspert vurğulayıb.

"871 Azərbaycan vətəndaşı hələ də Ermənistanda əsir və girovluqda saxlanılır"

Mədət Quliyev: "Əminəm ki, ermənilər tərəfindən zəbt edilmiş Azərbaycan torpaqları azad ediləcək"

Xanlar Vəliyev: "Ermənilər əsir-girov götürdükləri azərbaycanlılara dilə gətirilməsi belə çətin olan işgəncələr verirlər"

"Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi nəticəsində uzun müddət keçməsinə baxmayaraq, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli uzanır. Bu illər ərzində beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən də Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi ilə əməkdaşlıq nəticəsində 1480 nəfər əsir girovluqdan azad ediləndə, Dövlət Komissiyasında olan məlumatlara görə, 871 Azərbaycan vətəndaşı hələ də Ermənistanda əsir və girovluqda saxlanılır".

"Report" xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Respublikası Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət komissiyasının 25 il ərzində görülən işlərlə bağlı hesabat iclasında komissiyanın sədri, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi general-polkovnik Mədət Quliyev deyib.

"Daxil olan məlumatlara əsasən, ermənilər həmin əsir və girovlara Azərbaycanı tamamilə işğal etdikləri və elə bir dövlətin artıq mövcud olmadığı barədə fikirlər təlqin edir, onlara psixoloji təsirlər edirlər. Əlbəttə ki, Azərbaycan həm qeyd etdiyim şəxslərin, həm də hazırda işğal edilən Dağlıq Qarabağda saxlanılan Dilqəm Əsgərov, Şahbaz Quliyev, Elnur Hüseynzadənin azad edilməsi üçün zəruri tədbirləri davam etdirir. Bu insanların azad edilməsi daim prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzindədir, keçirdiyi müvafiq görüş və müzakirələrdə dövlətimizin başçısı bu məsələni müntəzəm olaraq beynəlxalq qurumlara çatdırır. Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası hazırda əsir-girovluqda saxlanılan, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin qeydiyyatına olan şəxslərin

"Hamının hamıya" prinsipi ilə azad edilməsi, bundan sonra saxlanılacaq şəxslərin qısa müddət ərzində tərəflərə təhvil verilməsi təklifini irəli sürsə də, Ermənistan bu humanist təklifə münasibət bildirməyib, müharibə qurbanlarının taleyinə biganə qalaraq heç bir əməli addım atmayıb. Buna səbəb Ermənistanın münaqişənin əvvəlində humanitar məsələni siyasiləşdirmək və Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimi tərəf kimi təqdim etmək cəhdləridir", - M.Quliyev vurğulayıb.

Azərbaycan Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının fəaliyyətinin 25 illiyinə həsr olunmuş iclasda Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi general-polkovnik Mədət Quliyev komissiya üzvlərinə tapşırıqlar verib. Virtualaz.org-un

əməkdaşının bildirdiyinə görə, M.Quliyev deyib ki, komissiya üzvləri daha ciddi şəkildə işləməlidirlər: "Dövlət Komissiyasının fəaliyyəti qənaətbəxş hesab ediləndə, komissiyanın sədri kimi tələblərim var. Əsas narazılığım odur ki, komissiya üzvlərinin bir-biri ilə əlaqələri zəifdir. Biz başa düşməliyik ki, burada insan taleyindən söhbət gedir".

Komissiya sədri qeyd edib ki, Ermənistan beynəlxalq oyunçular tərəfindən istifadə edilir, Azərbaycan isə Ermənistanın törətdiyi əməlləri dünya ictimaiyyətinə çatdırır: "Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət nəticəsində ermənilərin kim olduğu üzə çıxır. Əminəm ki, ermənilər tərəfindən zəbt edilmiş Azərbaycan torpaqları azad ediləcək".

"Ermənilər əsir-girov götürdükləri azərbaycanlılara insanlığa sığmayan, dilə gətirilməsi be-

le çətin olan işgəncələr verirlər". **Bunu Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının fəaliyyətinin 25 illiyinə həsr olunmuş iclasda Dövlət Komissiyasının üzvü, hərbi prokuror Xanlar Vəliyev deyib.**

Onun sözlərinə görə, həm Ermənistan silahlı qüvvələri, həm Dağlıq Qarabağda fəaliyyət göstərən qanunsuz silahlı birləşmələr tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş cinayətlərin istintaqı ilə əlaqədar istintaq əməliyyat qrupu tərəfindən cinayət işi üzrə aparılan istintaq nəticəsində aşkar olunub ki, erməni millətçiləri tərəfindən Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarda öz torpaqlarında yaşayan minlərlə azərbaycanlı yalnız milli mənsubiyyətlərinə görə qəddarlıqla qətlə üzlənib işgəncə verilməklə dövlətə yetirilib, qaçır canlarını qurtarmağa çalışıb yüzlərlə soydaşımız güllələnib, evləri talan olunub, yüzlərlə yaşayış məntəqəsi boşaldılıb, milli memarlıq inciləri dağıdılıb, yüz minlərlə azərbay-

canlı dedə-baba torpaqlarından deportasiya olunub, Dağlıq Qarabağ və əraf rayonlarda, habelə Ermənistanla həmsərhəd bölgələrdə qulluq vəzifələrini yerinə yetirən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçuları və mülki əhali əsir və girov götürülərək amansız, qeyri-insani rəftara, işgəncələrə məruz qalıb: "Həmin cinayət hadisələrinin hərətarəfi araşdırılması, şübhəli şəxslərin müəyyən edilməsi, sübutların toplanması və təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməsi məqsədilə istintaq orqanı ilə Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası arasında qarşılıqlı işgüzar əlaqələr yaradılıb. Belə ki, cinayət işi üzrə ümumilikdə 1636 şəxs dindirilib, dövlət komissiyasının 23 oktyabr 2018-ci il tarixində olan məlumatına əsasən bilavasitə əsir düşmüş, girov götürülmüş və sonradan azad edilmiş 1480 nəfərdən 1113-ü, o cümlədən 1057-si zərərçəkmiş şəxs qismində tanınaraq dindirilib".

İlqar Məmmədov ölkədən çıxmaq istəyir

REAL Partiyasının sədri Ali Məhkəməyə üz tutub, bəraət istəyir...

REAL Partiyasının sədri İlqar Məmmədov azadlığa çıxdığı Şəki Apelyasiya Məhkəməsinin 13 avqust tarixli qərarından Ali Məhkəməyə müraciət edib. Partiya sədri bəraət istəyir. Bu barədə onun vəkili Fuad Ağayev məlumat yayıb. Vəkil bildirib ki, şikayətdə REAL sədrinə tam bəraət verilməsi istənilir.

İ.Məmmədov mətbuata açıqlamasında bildirib ki, onların məhkəmədən gözləntiləri yoxdur: "Bizim məhkəmədən heç bir gözləntimiz yoxdur, tələbimiz var. Tələb də odur ki, mən tamamilə bəraət almalıyam". Qeyd edək ki, siyasətçinin ölkədən çıxması da yasaqlanıb.

REAL sədri deyib ki, bu tələb həm də qarşıdan gələn seçkilərdə iştirakla bağlıdır: "Pozulmuş haqlarım bərpa olunmalıdır. Bütün haqq və hüquqlarımdan sərbəst şəkildə, tam həcmdə istifadə etməkdə israrlıyam. Məhkəmə qanunauyğun qərar versə, bu qərar nəticəsində Azərbaycanda keçiriləcək seçkilərdə iştirak edə biləcəyəm".

F.Ağayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında məhkəmə barədə danışmağın tez olduğunu söylədi: "Əvvəlcədən heç vaxt proqnoz vermərəm. Şikayətimizə nə zaman baxılacağı ilə bağlı suallar Ali Məhkəməyə ünvanlanmalıdır. Konkret bir cavab verməyim çətindir. Kasasiya şikayətimiz oktyabrın 30-də Ali Məhkəməyə daxil olub. Bu məhkəmədə şikayət baxılma prosedurası bir qədər fərqlidir. Məruzəçi təyin olunmalıdır. Bunlar mənədən asılı olmayan məsələlərdir".

REAL-ın icraçı katibi Natiq Cəfərli bildirdi ki, Avropa Məhkəməsinin İlqar Məmmədovla bağlı qərarı tam yerinə yetirilməyib: "Avropa Məhkəməsinin qərarında İlqar Məmmədovun işinə bəraətlə xitam verilməsi barədə gözləntilər formalaşmışdır. Bu da çox vacibdir. Çünki İlqar Məmmədovun cinayətə yol vermədiyini məlumdur. Kasasiya şikayətinin əsas məğzi ondan ibarətdir ki, Avropa Məhkəməsinin qərarı tam şəkildə icra olunsun, şərti azadlıq məhdudiyəti aradan götürülsün. Bu da İlqar Məmmədovun ölkədən çıxışı qadağasının aradan götürülməsi anlamına gələcək. Eyni zamanda gələcəkdə parlament seçkiləri ilə bağlı namizədliliyin qeydə alınmasına olan problemin aradan qaldırılmasına xidmət edəcək. Azərbaycanda məhkəmə sisteminin müstəqil şəkildə fəaliyyətini söyləmək çətindir. Bu baxımdan indiki məhkəmədə veriləcək qərar daha çox siyasi olacaq. Gözləntilərimiz ondan ibarətdir ki, Avropa Məhkəməsinin qərarlarının icrası ilə bağlı Azərbaycan hökumətinin öhdəliyi var. Avropa Şurası və Nazirlər Kabinetinin İlqar Məmmədovla bağlı hələ də sualları qalır. Nə üçün şərti azadlıqla bu işə xitam verilmədiyini barədə Azərbaycan tərəfi suallar ünvanlanır. İlqar Məmmədov həbsdə olduqda da, azadlığa çıxdıqdan sonra da bildirmiş ki, REAL seçki partiyasıdır. Əsas hədəfimiz seçkilərdə iştirak etmək, siyasi nüfuz toplamaq və hakimiyyət qollarında seçkilər yolu ilə təmsilçilik qazanmaqdır. Bu baxımdan İlqar Məmmədovun seçkilərdə iştirak hüququnun olması çox vacibdir".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Səudiyyə Ərəbistanı vətəndaşı, jurnalist Camal Qaşıqçının İstanbul konsulluğunda yoxa çıxmasından bir ay ötür. Oktyabrın 31-də Qaşıqçının işini araşdıran Türkiyənin İstanbul Şəhər Prokurorluğu rəsmi açıqlama yayaraq jurnalistin oktyabrın 2-də konsulluq binasında öldürüldüyü və cəsədinin doğranaraq yox edildiyini bildirib. Ancaq hələlik jurnalistin cəsədinin yeri məlum deyil.

yazısında isə "Azadlıq haqqında bir tweet yazın, həmin anda "Müsləman Qardaşlar"ın üzvü olursunuz" deyərək qeyd edib.

Məsələ ondadır ki, "Müsləman Qardaşlar" Hərəkatı Səudiyyə Ərəbistanı tərəfindən "terror təşkilatı" siyahısına salınıb. Onun təhqidçiləri isə Qaşıqçının yalnız Səudiyyə Ərəbistanı hakimiyyətini tənqid etməkdə deyil, həm də "Müsləman Qardaşlar" Hərəkatını müdafiə etməkdə ittiham edir.

Son bir ildə Qaşıqçı Ərəb-

Qaşıqçı cinayətinin bir ayı:

nə cəsəd var, nə də...

"Vaşinqton Post" yazarının açılmayan qətli ilə bağlı səslənən versiyalar...

Düz bir aydır dünyanın nüfuzlu media orqanları baş xəbərində itkin düşmüş jurnalistlə bağlı məlumatlara yer verirlər. Qaşıqçının işi ilə bağlı mətbuata onlarla məlumat ötürülüb, hansı ki, bunların bir çoxu təsdiqini tapıb. Lakin eyni zamanda sirdə deyil ki, bu məlumatların bir qismi məqsədlilik şəkildə, Ər-Riyada təzyiq etmək üçün dövrüyyəyə buraxılıb. Məhz mediada aparılan prosesin nəticəsində Ərəbistan hakimiyyəti yalnız 18 gündən sonra, oktyabrın 20-də Səudiyyə Ərəbistanı hökuməti rəsmi açıqlama yayaraq Qaşıqçının konsulluqda ifadəsi alınarkən öldüyünü təsdiqləyib. Krallığın baş prokuroru Səud əl-Mucib yerli "Ekberiyə" telekanalına müsahibəsində jurnalistin öldürülməsinin əvvəlcədən planlaşdırıldığını deyib.

Yeri gəlmişkən, oktyabrın 23-də ABŞ Mərkəzi Keşfiyyat İdarəsinin rəhbəri Cina Həspel, 28-də isə Səudiyyə Ərəbistanının baş prokuroru Səud əl-Mucib Türkiyəyə səfər edib. Ondan əvvəl isə Səudiyyə Ərəbistanından istintaq qrupu, eləcə də ABŞ Federal Təhqiqatlar Bürosunun müfəttişləri Qaşıqçı istintaqını araşdırmaq üçün Türkiyəyə gəlib.

Bu arada ötən bir ay ərzində Türkiyə və ABŞ xüsusi xidmət orqanları, eləcə də son günlərdə Britaniya xarici keşfiyyat xidməti MI-6 Qaşıqçının ölümü və ya itkin düşməsi ilə bağlı mediaya silsilə məlumatlar ötürüb.

Bu məlumatlara əsasən Səudiyyə Ərəbistanından diplomatik pasportu olan 6 və 9 nəfərdən ibarət iki qrup xüsusi reyslə bir gün əvvəl, yeni oktyabrın 1-də İstanbula gəlib. Səhəri gün günortadan sonra Qaşıqçı yoxa çıxdığı gün konsulluğa gələn səudiyyəli qrup Türkiyəni tərk edib. Diqqət çəkən daha iki detal heyətin İstanbul bazarından səfər çantaları alması və heyət içərisində bir nəfər Məhkəmə Tibbi Ekspertiza idarəsi mütəxəssis-

sinin olmasıdır.

Türkiyə mediası İstanbula gələrək Qaşıqçını qətlə yetirməkdə ittiham olunan 15 nəfərlik heyət barədə maraqlı məlumatlar yayıb. 15 nəfərlik qrupda olan Mahir Əbdüleziz Mutrebin Səudiyyə vəliəhd-şahzadəsi Məhəmməd bin Salmanın yaxın adamıdır, hətta bir neçə xarici ölkəyə səfəri zamanı onu müşayiət edib. Mutrebin Səudiyyə Ərəbistanı xüsusi xidmət orqanlarının polkovniki olduğu, vəliəhd şahzadə ilə yaxın olduğu iddia olunur. Bir vaxtlar Səudiyyə Ərəbistanının Böyük Britaniyadakı səfirliyində işləyib.

Eyni zamanda məlum olub ki, Səudiyyə Ərəbistanında Qaşıqçı işi ilə bağlı 18 nəfər barəsində cinayət işi açılıb. Onlardan biri də Ərəbistan ordusunun generalı, keşfiyyat xidmətinin reis müavini Əhməd əl-Asiri olub. Ər-Riyad bəyan edib ki, ittiham olunan şəxslər Səudiyyə Ərəbistanında mühakimə olunacaq.

Türk əsilli Camal Qaşıqçı 1958-ci il oktyabrın 13-də Mədinə şəhərində dünyaya gəlib. ABŞ-da ali təhsil alıb, 1985-ci ildə İndiana Dövlət Universitetindən məzun olub. Bundan sonra ölkəsinə qayıdıb və 90-cı illərdə "Al-Madina" qəzetində işləyib, bir müddət qəzetə rəhbərlik edib. 90-cı illərdə bir sıra parlaq layihələrə imza atıb, "Əl-Qaide" lideri Usame bin Ladenə müsahibə alıb. Daha sonra "Al-Vatan" qəzetinə, 4 il isə ingilisdilli "Arab News" nəşrinə rəhbərlik edib. Ancaq 2000-ci illərin əvvəllərində "Al-Vatan" qəzetində hakimiyyəti tənqid edən yazıları səbəbindən vəzifəsini itirməli olub, daha sonra isə ölkəni tərk edib.

Sonrakı illərdə bir müddət Qaşıqçı Səudiyyə Ərəbistanının ən sirli adamlarından biri olan, uzun illər keşfiyyat rəhbərlik etmiş və krallığın ABŞ-dakı səfəri olmuş Türkiyəli əl-Faysalın müşaviri vəzifəsində çalışıb.

Mətbuatın yazdığına görə, Qaşıqçı 1990-cı illərdə Səudiyyə Ərəbistan mediasının Əfqanıstan, Sudan, Əlcəzair və Küveytdə müxbiri olmaqla yanaşı, keşfiyyatçılıq funksiyalarını yerinə yetirmiş.

Qaşıqçının əsas problemləri isə "Ərəb baharı" zamanı baş verib. 2011-ci ildə Səudiyyə Ərəbistanında olan Qaşıqçı "Mütəq monarxiyaların sonu gəldi, tək çarə demokratiyadır" başlıqlı silsilə yazılar yazmağa başlayıb. Qərb mediasına verdiyi açıqlamalarda açıq-aşkar demokratik islahatlar, seçki kimi tələblər irəli sürüb. Bu səbəbdən də hakimiyyətlə arası pozulan Qaşıqçının yerli mətbuata yolu bağlanıb. Hətta bir ara xarici mediaya müsahibə verməsi də yasaqlanıb. 2015-ci ildə Bəhreyndə şahzadə Vəlid bin Talalın maliyyəsi ilə qurulan və Qaşıqçının rəhbərlik etdiyi "Al-Arab" kanalı isə ilk müsahibəsini müxalif şiə din adamından götürüb və bundan sonra kanal bağlanıb. Hökumət orqanında çalışan heyət yoldaşı isə Qaşıqçıdan ayrılıb.

İndi əsas sual jurnalistin hansı səbəbdən və kim tərəfindən öldürülməsi ilə bağlıdır. İddialara görə vəliəhd-şahzadə Məhəmməd bin Salman Qərb ölkələrinin bəzi təkliflərini rədd etdiyi üçün Qaşıqçı olayı bir tələ olaraq ona qarşı qurulub. Eyni zamanda iddialarda vəliəhdin bəzi öhdəlikləri yerinə yetirməkdən boyun qaçırdığı və buna görə də cəzalandırıldığı iddia olunur. Söhbət milyard dollarlarla ölçülən ödəmələrdən gedir.

Əlbəttə ki, bunlar versiyalardır. Əsl həqiqət isə hələlik məlum deyil. Bəlkə də heç zaman bəlli olmayacaq. Ancaq bu hadisənin Səudiyyə sarayı, xüsusən də parlaq kadr hesab olunan vəliəhd Məhəmməd bin Salman, eləcə də onun Qərbdəki havadarlarına ciddi zərbə oldu. Şahzadənin ətrafında qurulmuş islahatçı obrazı ciddi şəkildə zədələndi.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

“Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (AQTA) 4 aylıq fəaliyyəti onu deməyə əsas verir ki, hazırda ölkədə qida təhlükəsizliyi sahəsində ən pis səhnə ictimai iaşə müəssisələrindədir”.

Ekspertlər həyəcan təbili çalır: “Bircə dəfə ölkədə turist zəhərlənməsi olsa...turizmə qoyulan bütün sərmayə batır”

Bunu jurnalistlərə açıqlamasında agentliyin sədri Qoşqar Təhməzli deyib. Q.Təhməzli qeyd edib ki, bu hallar əsasən şadlıq evlərində, xüsusilə də insanların kütləvi qidalanma məkanlarında qeydə alınır.

O, həmin müəssisələrin sahiblərinə tövsiyə edib ki, agentliyin müvafiq ekspertlərinin köməyindən istifadə edərək öz işlərini yaxın gələcəkdə qüvvədə olan sanitariya-gigiyena norma və qaydalarına, eləcə də beynəlxalq standartlara uyğun qursunlar.

O qeyd edib ki, şadlıq evləri ilə bağlı agentliyin tədbirlər planı var: “Şadlıq evlərində agentlik tərəfindən xüsusi monitorinqlər həyata keçiriləcək. Artıq bəzi nazirliklər monitorinqlərə başlayıb və bu sahədə müəyyən nöqsanlar aşkar edilib. Lakin qida təhlükəsizliyi sahəsində agentliyin aparacağı yoxlamalar zamanı əsasən həmin ictimai iaşə müəssisələrinə xəbərdarlıq ediləcək ki, mənşeyi məlum olmayan məhsulların kütləvi istifadəsi qadağandır. Onların əhalinin qidalanmasına verəcəkləri məhsullar mütləq mənşeyi məlum olan qida məhsulları olmalı, müvafiq qida təhlükəsizliyi sertifikatı ilə təmin olunan məhsulların kütləvi qidalanmaya verməyə borcludurlar. Həmçinin istifadə etdikləri bütün məhsullar müvafiq ekspertizalara cəlb olunmalı, əməkdaşları dövrü tibbi müayinələrdən keçməlidir. Bu, çox önəmli məsələdir. Eyni zamanda qida hazırlanan yerlər sanitariya-texniki və sanitariya-gigiyenik göstəricilərinə görə qüvvədə olan qaydalara uyğun olmalıdır. Əks halda, bizim tərəfdən həmin müəssisələr üzərində lazımi dövlət nəzarəti həyata keçirilərkən inzibati tədbirlər də tətbiq olunacaq”.

Azərbaycan insanı gəzməyi, gözəl qidalanmağı, restoranlarda vaxt keçirməyi sevdi. Amma bu fonda yaranan problemlər də qaçılmaz deyil. Əgər yemək yedikimiz restoranlar bizə keyfiyyətsiz, gigiyena normalarından uzaq yeməklər təqdim edirlərsə, bunun fəsadlarını ciddi şəkildə yaşaya bilərik. Ya da xidməti personalın gigiyenası, sağlamlıq durumu da hər zaman narahatlıq doğuran məsələdir. Bizə birbaşa xidmət edən, qulluq göstərən şəxslər nə dərəcədə sağlamdılar, yoluxucu xəstəliklərdən uzaqdılar?

Eyyub Hüseynov: “Ən müxtəlif xəstəlikləri olanları işə götürürlər”
 “Yeni Müsavat” mövzunu ekspertlər və faktların müşayiəti ilə araşdırır. Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub

mənəyi adlandırdı. E.Hüseynov vurğuladı ki, şadlıq evləri və restoranlarında iş başlananda dövlət məmurları evlərinə gedir: “Həmin saatlarda restoranlarda nəşə baş versə, iş vaxtı qurtarmış olur və hər

uyğun olmalıdır. Ola bilər, personal, idarəetmə üçün ayrıca standart alınsın, hər şey İSO 2002 standartına uyğun olsun”.

Qaynar xətdən cavab gəldi - 15-30 gün

na etmədi: “Sizin yadınızdadırsa, 2010-cu ildə və ondan sonra da dəfələrlə deyirik ki, bizim restoranlarda yemək olmaz, təhlükəlidir. Kütləvi zəhərlənmə, kütləvi ölüm halları ola bilər. Dövlətimiz turizm sahəsi-

qədər insan var və bu da dövletçilik üçün ziyandır: “İctimai iaşə obyektlərinin vergilərini azaltmaq lazımdır. Bir kilo ət restoranında satmaq istəyən obyekt sahibi 30-50 dəfə əlavə xərc çəkir. Aşpaza maaş

Toy larda başımızın üstünü kəsdirən təhlükə-ofisiantlar..

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi iaşə müəssisələrində bütün əməkdaşların dövrü tibbi müayinələrdən keçməsinə istəyir

Hüseynov bizə açıqlamasında bildirdi ki, Q.Təhməzlinin fikirləri ilə razıdır. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanda bir çox sahələr quyunun dibinə düşdüyü kimi, bu sahədə də ciddi problemlər özünü göstərir: “Bir çox dünya ölkələrinin ipək yolu üzərində olan restoran-kafelərdə antisanitariya hökm sürür. Biz bir müddət bir telelayihə çərçivəsində iş apardıq. Şəhərin mərkəzində elə restoranlar gördük ki, bər-bəzəkli, hamısından gözəl idi. Müasir standartlara cavab verən, gözəl quruluşda idi, amma mətbəxi bərbad gündə idi. Məsələn, restoranlardan birində mətbəxdə olan yeməyi haradasa başqa yerdə hazırlayıb gətirirdilər. Qazanlara dolurub gətirirdilər restorana. Bundan başqa, demək olar ki, hamısında mətbəxi izləmək sistemi yox idi. Yalnız bir restoranda nail olduq ki, 4 gündə mətbəxi dəyişdilər. Zala monitor, mətbəxə videokamera qoydular. Zalda oturan istehlakçı mətbəxdə nə baş verdiyini gördük. Mən bunu ona görə deyirəm ki, belə nümunələr var”.

Müsaibimiz bildirdi ki, bu kimi halların davam etməsinə istəyir. O, bir çox restoranların əhalinin kütləvi zəhərlənmə

hansı iş görülməyib. İki ay öncə agentliyi 12 təklif verdim. Bu təklif cəld reaksiya mexanizminin yaradılması ilə bağlı idi. Zəhərlənmə olanda, ya da təhlükəli qida olanda dövlət məmuru ora girsin və nəzarət etsin. Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin 1003 qaynar xətti var. Ora zəng edəndə deyir ki, zəhərlənmə ilə bağlı 1-i yığın. Operativ reaksiya versə, sevinərəm. Çünki insanlar zəhərlənəndə onlara cəld reaksiya verilməlidir”.

E.Hüseynov bildirdi ki, Q.Təhməzli xalqla işləməlidir. Müsaibimiz bu yaxınlarda keçirilən tədbirlərdən birində onunla qarşılaşdığını və sonuncunun görüşən kimi onu tənqid etdiyini dedi: “Mənə dedi ki, sən elmi danışırsan. Mənə onlara təklif edərdim ki, KİV-lə işləsinlər. Agentlik bu sahədə olan problemləri kompleks şəkildə həll etməlidir. Ən müxtəlif xəstəlikləri olanları işə götürürlər. Vəzərin xəstələri var ki, restoranlarda insanlara qulluq edir. Yalançı tibbi kağızları alırlar və beləcə problem guya yoluna qoyulur. Bundan başqa, malların saxlanması şəraiti yoluna qoyulmalıdır. Həm personal, həm zallar, həm mətbəx lazımi şərtlərə

ərzində zəhərlənmə şikayəti araşdırılacaq

“Yeni Müsavat” Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin 1003 qaynar xəttinə zəng edərək, qida zəhərlənmələri ilə bağlı 1 nömrəsinə yönləndirilib. Operator xanım əməkdaşımızın sualına cavab olaraq bildirdi ki, əgər hansısa iaşə obyektindəki zəhərlənmə faktı ilə bağlı müraciət, şikayət olarsa, qeydə alınır və 15 iş günü ərzində araşdırılır. Amma əlavə öyrənmə, araşdırma üçün əlavə 15 gün də artırılır. Bu da ümumilikdə yoxlanma tələb edən müraciətlərə görə 30 iş günü deməkdir.

Tahir Əmiraslanov: “Bizim restoranlarda yemək olmaz, təhlükəlidir...”

Azərbaycan Kulinarıya Mərkəzinin rəhbəri Tahir Əmiraslanov isə “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirdi ki, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin bu qısa müddətdə gördüyü işləri dəstəkləyir. Onun sözlərinə görə, çox da böyük olmayan kollektivlə gördükləri işlər tədqiqatçıdır. Amma müsaibimiz kafe-restoranlarda qida təhlükəsizliyi sahəsində problemlər olduğunu da istis-

nə böyük diqqət yetirir. Cənab prezident nə qədər qanunlar imzalayır. Ölkə nə qədər maliyyə xərcəyir bu sahəyə. Allah eləməsin, bir turist bu restoranda zəhərlənsə, bu, necə böyük qalmaqal olacaq. Hesab edək ki, ekskursiya zamanı bələdçi turistə məlumat verəndə 14-cü əsr yerinə 16-cı əsr dedi. Ya da yolda turist maşını gedəndə bir çuxura düşdü, bunlar ciddi problem deyil, üstündən keçilə bilər. Amma turist gündə 3 dəfə yemək yeyir. Bunun tam qorunması vacib məsələdir. Bizim balalarını da Bakıda yemək yeyirlər. Bağçada, məktəblərdə, uşaq kafelərində. Bunlar nəzarətdən mütləq keçilməlidir. İtaliyada bütün restoranlar İtaliya Kulinarıya Agentliyindən sertifikat alırlar. Özbəkistanda da eyni proses başçılarda, sosial obyektlərdə də başlanıb”.

T.Əmiraslanov bu sayaq xoşagəlməz hallarla bağlı Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinə və Turizm Agentliyinə müraciət etdiklərini dedi. Onun sözlərinə görə, təhsilsiz adamlar özlərinə aşpaz deyirlər: “Xörək bişirənlər özlərini aşpaz kimi təqdim edirlər. Burada təhlükələr var. Tutaq ki, adam restoranda zəhərləndi, mədəsini yudular. Amma restoranlarda problem bununla bitmir ki. Bir adamın sənədi yoxdur, sənədsiz işə götürülür. Bu adamlar həkimdən keçmir, qara yara, sarıq xəstəliyini yayırlar. Yarım ildən sonra da bizim kimi müştərilərin, o restoranda yemək yeyən insanların səhhətində bu xəstəliklər üzə çıxacaq. Bilməyəcəyik ki, haradan yaranıb”.

Müsaibimiz dedi ki, gələcəkdə bu sektorda çalışan yüz minlərlə insan sıraya düzülərək təqaüd ala bilmədiyini deyəcək. Çünki bu obyektlərdə qeydiyyatdan keçməyən, vergi verməyən nə

verməlidir, soba almalıdır, kommunal xərcləri ödəməlidir, yer tutmalı, zalın xərcini çəkməli, ofisiyanta maaş verməlidir və sair. Bütün bunlar astronomik xərclərdir. Restoran sahibləri də maraqlı deyil ki, sənədləşdirsinlər. Kompleks yanaşma lazımdır. Qida Agentliyinin istəyi bundan ibarətdir ki, hər şey sivil dünyada olduğu kimi olsun”.

T.Əmiraslanov hesab edir ki, agentlik bu qədər cidd-cəhdlə iş başlayıbsa, onu alqışlamaq lazımdır: “Bu agentlik kimisə tutub cəzalandırmaq üçün yox, ölkəni qorumaq üçündür. Bildiyim qədər, orada hətta ayağını əyri qoyan bir neçə mütəxəssisi də işdən kənarlaşdırıblar. Amma onların sayı azdır. Əhali, mətbəxə, hamımız kömək etməsək, bunlar düzəlməyəcək. Düşünün ki, ölkədə aşpazlığı oxumaq üçün ən savadsız məzunlar gedir. Tutaq ki, aşpazlıq məktəbində əla oxuyur. Amma bir çox proqramları da əlavə olaraq bilməlidir. O proqramlarda bağça uşağının qidalanması üzrə normativ yoxdur. Gəlib bizdə oxuyub, bağça uşaqlarının qidalanması üzrə kurs keçiləcək. Uşağın qidası necə olmalıdır. Sement zavodunda fəhlənin qidası necə olmalıdır. Aşpazlar bunu bilməlidir. Kurslarda olmalıdır”.

Müsaibimiz sonda onu da vurğuladı ki, Azərbaycanın əksər restoranlarında Azərbaycan mətbəxi yoxdur. Ekspertin sözlərinə görə, restoranlarda Azərbaycan səhər yeməyinin tətbiq olunmaması da sual doğuran məqamdır: “Sistemin özündə müəyyən səhvlər var. Bu ətaləti aşmaq üçün bir-iki gün azdır. Mən bu gün agentliyin yanındayam və onlara dəstək verirəm”.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
 “Yeni Müsavat”

«Bakcell» şirkətinin dəstəyi ilə Bakıda M.A.P. Beynəlxalq Teatr Festivalı start götürür

Xarici banklardan 178 min dollar oğurlanmış hakerlər Bakıda tutuldu

Daxili işlər orqanlarının əməkdaşları tərəfindən yeni nəsil informasiya texnologiyalarından istifadə edilməklə törədilən kibercinayətlərlə mübarizə, onların qarşısının alınması və ifşa edilməsi istiqamətində növbəti uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçirilib.

DİN-in mətbuat xidmətindən bildirilib ki, Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə xüsusi kiberproqramlardan istifadə edilməklə xarici ölkələrdə yerləşən müxtəlif bankların müştərilərinin şəxsi hesablarına qanunsuz müdaxilə olunduğu, həmin hesablardan külli miqdarda pulun oğurlanaraq başqa kartlara transfer edildiyi və ölkəmizdə nağdlaşdırıldığı barədə məlumat daxil olub.

Baş İdarə əməkdaşları tərəfindən keçirilən xüsusi əməliyyat-axtarış və texniki tədbirlər nəticəsində qeyd edilən cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini Fuad Hüseynov və Mingəçevir şəhər sakini Şahin Əhmədli saxlanılıblar.

Araşdırma zamanı müəyyən edilib ki, F.Hüseynov və Ş.Əhmədli xarici ölkələrdə yerləşən bankların müştərilərinin bank kartlarından ümumilikdə 178.000 ABŞ dolları məbləğində pul vəsaitini qanunsuz olaraq öz şəxsi hesablarına köçürüblər. Bundan sonra pullar dəstə üzvləri tərəfindən nağdlaşdırılıb.

Baxış zamanı saxlanılan şəxslərin yaşadığı mənzillərdən xüsusi haker proqramlarının yazıldığı noutbuklar, planşetlər, elektron sübutlar və iş üçün əhəmiyyət kəsb edən digər dəlillər müəyyən edilərək götürülüb. Həmin texniki avadanlıqlara baxış keçirilən zaman onların yaddaşlarından xarici ölkə vətəndaşlarına məxsus bank hesabları və kartların məlumatları da aşkar olunub.

Qeyd edilən faktla bağlı Baş İdarənin İstintaq Şöbəsində cinayət işi başlanılıb, araşdırmalar davam etdirilir.

Həbs edilən sabiq gömrük əməkdaşının mühakiməsi başlayıb

Mehman Novruzov deyib ki, çantalaradakı boş ətir qablarının içərisində dərman olduğundan xəbərsiz olub

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qaçaqmalçılıqda ittiham olunan Mehman Novruzovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Virtualaz.org-un xəbərinə görə, prosesdə dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib.

İttihama görə, M.Novruzov Dövlət Gömrük Komitəsinin Xaçmaz Gömrük İdarəsinin "Yalama" Gömrük postunun böyük inspektoru vəzifəsində işlədiyi zaman cinayət törədib. O, dövlət qeydiyyatından keçməyən külli miqdarda dərman vasitələrini satış məqsədilə qeyri-qanuni yolla Azərbaycana idxal edib. Belə ki, M.Novruzov "Yalama" gömrük postunun böyük inspektoru vəzifəsində işləyərkən, komitə sədrinin əmri ilə bir ay müddətinə "Samur" gömrük postuna ezam olunub. O, həmin ərazidə 5539 manat məbləğində dərman preparatlarının gömrük nəzarətindən keçərək, bəyan edilməklə keçirilməsi məqsədilə Cəmil adlı şəxsə əlbir olaraq, cinayət əlaqəsinə girib.

Beləliklə, M.Novruzov vəzifəli şəxs tərəfindən öz qulluq mövqeyindən istifadə edərək, qaçaqmalçılıq edib və dərman vasitələrinin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olub. Məhkəmənin qərarı ilə M.Novruzovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 206.3.3-cü (qaçaqmalçılıq, vəzifəli şəxs tərəfindən öz qulluq mövqeyindən istifadə edilməklə törədildikdə) maddəsi ilə ittiham elan edilib.

Təqsirləndirilən M.Novruzov ona elan olunmuş ittiham üzrə özünü qismən təqsiri bilib. O, ifadəsində hadisədən əvvəl "Samur" Gömrük postuna ezam olduğunu deyib. Bildirib ki, yeni işə başladığı üçün monitordan istifadə edə bilməyib: "Orada monitordan nəzarət edirdim. Vəzifəm böyük inspektör idi, işim isə çantaları yoxlamaq idi. Lakin monitordan yaxşı istifadə edə bilmirdim. Bu barədə növbə və post rəislərinə məlumat vermişdim. Dedilər ki, həll edəcəyik, lakin işimi dəyişmədilər".

Hadisə günü baş verənləri danışan M.Novruzov qeyd edib ki, "Samur" gömrük postunda fəhlə kimi çalışan Cəmil ona zəng edib: "Cəmil gömrükdən keçən şəxslərin yüklərinə kömək edirdi. Məndən xahiş etdi ki, neytral ərazidə iki çanta ilə qalib, ona kömək edim. Rusiya tərəfinin onu buraxmadığını söylədi. Elə bildim ki, Azərbaycandan Rusiyaya keçmək istəyir. Sonradan bildim ki, o, Rusiyadan Azərbaycana gəlmiş. Həmin gün də Rusiya tərəfə getdiyini görmüşdüm. Soruşdum ki, çantalarında nə var. Boş ətir qabları olduğunu dedi. Çantaları monitorda yoxlayanda həqiqətən boş ətir qabları olduğunu gördüm. Lakin onları açıb yoxlamadım. Bu zaman yanımda hər gün gördüyüm, yəni Rusiyaya gedib-gələn qadınlar dayanmışdı. Onların da əlində çanta var idi. Xahiş elədim ki, Cəmilə kömək eləsinlər. Onlar da, sağ olsunlar, xahişimi yerə salmadılar. Onların da çantalarını monitordan keçirdim".

M.Novruzov deyib ki, çantalaradakı boş ətir qablarının içərisində dərman olduğundan xəbərsiz olub.

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi «Bakcell» şirkətinin dəstəyi ilə «YARAT» Müasir İncəsənət Məkanının təşkil etdiyi ikinci M.A.P. Beynəlxalq Teatr Festivalı 6-11 noyabr tarixlərində Bakı şəhərində keçiriləcək.

Ünsiyyət, təhsil, bilik və təcrübə mübadiləsi platforması olan M.A.P. festivalının adı, musiqi, incəsənət və performans terminlərinin abreviatuvasıdır. Tamaşaçı auditoriyalarına müasir teatr formalarının geniş diapazonunu təqdim etmək məqsədilə bu festival özündə müxtəlif teatr nümunələrini birləşdirəcək. Bu ilki festival çərçivəsində Danimarka, Estoniya, Almaniya, İran, İtaliya, Yaponiya, İsveçrə, Rusiya və Birləşmiş Krallıqdan olan nüfuzlu teatr qurumlarının 16 tamaşası təqdim ediləcək. Festivalın ilk günündə Bakı Konqres Mərkəzində keçiriləcək rəsmi açılış mərasimindən sonra həmin məkana gələn teatr həvəskarları üçün İtaliyanın "NoQraviti" teatrının kollektivi tərəfindən hazırlanmış "Ariya" adlı multidisiplinar tamaşa nümayiş olunacaq. Parlaq rəqsler, ifalar və kostyumların yer aldığı bu tamaşaya Monteverdi, Vivaldi və Perqolezinin musiqi əsərləri daxildir. Rəqsçilər, musiqiçilər və müğənilərin hamısı bir neçə artistik janrı birləşdirərək, bu tamaşada bərabər səviyyədə mərkəzi rol oynayır.

M.A.P. festivalı, Azərbaycanda incəsənətin inkişafına, habelə, bütün dünyada Azərbaycan incəsənətinin tanınmasına əhəmiyyətli töhfə verir. Bu, musiqi, incəsənət və performans ilə məşğul olan insanların öz əsərlərini beynəlxalq səviyyəli peşəkarlarla birgə nümayiş etdirməsi üçün unikal bir imkandır.

«Bakcell» şirkəti, artıq ikinci ildir ki, M.A.P festivalının baş sponsoru qismində çıxış edir. Milli telekommunikasiya operatoru olan «Bakcell», Azərbaycanda musiqi və incəsənətin inkişafına töhfə verən layihələrin dəstəkləyir.

«Bakcell» haqqında

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil İnternet Provayderi «Bakcell» şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsullar təklif edir. Şirkət öz abunəçilərinə ən mükəmməl 4G/LTE mobil internet xidməti göstərir. «Bakcell» şirkətinin 4G şəbəkəsi artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisi daxil olmaqla ölkənin 40-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatoru abunəçilərinə ən üstün müştəri təcrübəsi təmin edir.

7000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə «Bakcell» şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olun-

muş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testləri (benchmarking) sahəsində beynəlxalq lider və ən etibarlı müstəqil təşkilat olan "P3 Communications" şirkəti tərəfindən «Bakcell» şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görülmüş ("Best in Test"). 2018-ci ildə şirkət "Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi" adına layiq görülmüş. Bu mükafat bütün dün-

müasir incəsənət sahəsində fəaliyyət göstərir və Qafqaz, Mərkəzi Asiya, habelə ətraf regionlarda yaradıcılıq təcrübəsi, araşdırma, düşünmə və təhsil üzrə şəbəkənin yaradılması ilə bağlı öz üzərində uzunmüddətli öhdəlik götürüb.

«YARAT» Müasir İncəsənət Mərkəzi, ARTIM Layihə Məkanı, YAY Qalereyası, «YARAT» Emalatxanaları, geniş təhsil və ictimai layihələri «YARAT» Müasir İncəsənət

əsərlərini nümayiş etdirir. Hər il ARTIM Layihə Məkanında bir çox kiçik miqyaslı layihələr və «ARTIM LAB» proqramı keçirilir. Bu proqram, gənc rəssamların seminarlarda iştirak etməsinə, gündəlik emalatxana təcrübələrinə cəlb olunmasına, yeni ideyalar və əsərlər «YARAT»-masına imkan verir. Əsas 2016-cı ildə qoyulmuş «YARAT» Rezidentura Proqramı, müxtəlif sahələr üzrə açıq, tədqiqat əsaslı, təcrübə

M.A.P. Festival Baku 2018
6-11 NOYABR

AMATA TEATR GRUPI (İRAN)
BALET MOSKVA (RUSİYA)
"BRODYAÇAYA SOBAÇKA" KUKLA TEATRI (RUSİYA)
CİTEN TEATRI (YAPONİYA)
DANİMARKA DANS TEATRI (DANİMARKA)

FİNİZİ PASKA KOMPANİYASI (İSVEÇRƏ)
"İSKUSSTVO DLYA LYUDEY" PRODÜSER MƏRKƏZİ (RUSİYA)
KRİS LİNAM (BÜYÜK BRİTANİYA)
GOOGL-MƏRKƏZ (RUSİYA)

MARİNSKI TEATRI (RUSİYA)
MERLİN KUKLA TEATRI (ALMANİYA-YUNANİSTAN)
NOGRAVİTI TEATRI (İTALİYA)
VENE TEATRI (ESTONİYA)

OLAY MƏLUMAT ÜÇÜN:
055 205 05 45
WWW.MAPFESTIVAL.AZ
#MAPFESTIVALBAKU

ONLAYN BİLET SATIŞI
TICKET AZ

BİLETLƏRİ QƏNDƏN BÜTÜN KASSALARINDAN VƏ ASAN XİDMƏT MƏRKƏZİNDƏN ALIŞI İMKAN VƏRİR.

yada tanınmış "Ookla" şirkəti tərəfindən «Bakcell»-ə Azərbaycan Respublikası ərazisində ən sürətli mobil internet xidmətlərinin göstərilməsinə görə təqdim edilib

«Bakcell» və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com internet sahifəsinə daxil olun və ya 555-ə zəng edin. Press-relizlərlə tanış olmaq üçün www.bakcell.com/az/news (və ya İngilis dili üçün www.bakcell.com/en/news) sahifəsinə daxil olun.

Qeyri-«Bakcell» abunəçiləri isə 012 498 89 89 nömrəsinə zəng etməklə «Bakcell»-in məhsul və xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

«YARAT» haqqında

«YARAT» Müasir İncəsənət Məkanı qeyri-kommersiya təşkilatı Aida Mahmudova tərəfindən 2011-ci ildə təsis edilib, Azərbaycanın paytaxtı Bakıda yerləşir. «YARAT» ("«YARAT»maq" mənasında)

Məkanı İctimai Birliyinin tərkib hissələridir. «YARAT» İncəsənət Mərkəzi 2015-ci ilin mart ayında açılıb və təşkilatın əsas sərgi məkanı sayılır. Üzü Xəzər dənizinə tərəf açılan və sovet dönməndə hərbi donanma qərargahı olmuş bu yeni 2000m² ərazisi olan mərkəz müasir incəsənətə və onun tədrisinə xidmət edən regional miqyaslı qovşaqdır. Sərgi proqramına regionumuzu təhlil edən rəssamların yeni əsərləri daxildir. Mərkəz tanınmış, beynəlxalq səviyyəli rəssamlarla əməkdaşlıq edərək onların sərgilərini nümayiş etdirir, regiondan olan rəssamları da dəstəkləyir və onlara əsərlərini nümayiş etdirməyə imkan yaradır.

2015-ci ilin oktyabrında, «YARAT», Bakıda, qədim İçərişəhərdə, münasib və dinamik məkan olan ARTIM Layihə Məkanını təsis etdi. ARTIM ("tərəqqi" mənasında) - açıq müsabiqə vasitəsilə seçilən, Azərbaycanın perspektivli incəsənət peşəkarları və rezidentura proqramında iştirak edən beynəlxalq rəssamların eksperimental təcrübələri və yeni

bəli Azərbaycan rəssamları və regionumuzu kəşf etməkdə maraqlı olan cənəbi rəssamlar üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu proqram üç ay ərzində iştirakçılara öz əsərlərini hazırlamağa və çoxsaylı rəssamlar, kuraçorlar və kolleksiyaçılar ilə dialoq aparmağa imkan yaradır. Rezidentura proqramı çərçivəsində, «YARAT» Emalatxanalarının məkanında il ərzində 6 beynəlxalq və 4 yerli rəssam iştirak edir. Proqramın sonunda hazırlanmış sənət əsərləri ARTIM Layihə Məkanında nümayiş olunur.

Yarandığı gündən təhsil layihələri «YARAT»-ın fəaliyyətlərinin əsas məqsədini təşkil edir. «YARAT», müxtəlif kurslar, seminarlar, mühazirələr, film nümayişləri, festivallar, ədəbiyyat və teatr klubları, habelə ailəvi həftə sonlarının daxil olduğu peşəkar ictimai proqramlar ilə, bütün yaş kateqoriyalarına aid geniş auditoriya ilə təmasda olmağa çalışır, ictimai proqramlar, həmçinin icmaların qurulmasını və müasir incəsənətin təbliğini fəal şəkildə həyata keçirir.

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmənir-Rahim!
 Xeyirlə şər arasında savaş hər an, hər saniyə gedir. Və bu savaşın əsas arenası - məhz insan qəlbidir. Vandallıq törəndlərin, dini ədavəti qızışdıranların, insanların bir-birinə qənim kəsilməsini arzulanların - hər qəbildən olan bu şər qüvvələrinin qarşısında bəşərin aydınları, zəkaları, intellektual qüvvələri mənəviyyatla, əxlaqla dirəniş göstərməlidirlər.

Uca Allahdan duamız budur ki, bu fitnələr öz müəllif və icraçılarına qayıtsın, Yer üzü müxtəlif qarşıdurmaların poli-qonuna çevrilməsin, haqq-ədalət tezliklə qalib gəlsin!

İnsanın maddiyyatı və mənəviyyatı

Bu gün dünyanın düşdüğü bütün bu ağırlı-acılı vəziyyətlərin kökünü təhlil etdikdə, birmənəli nəticəyə gəlinir. Məsələnin bünövrəsində məhz əxlaq-mənəvi dəyərlərin aşınması durur. İnsan artıq kosmosu fəth edə bilir, qalaktikanın uzaqlıqlarına uçuş aparatları buraxa bilir, okeanın dərinliklərində tədqiqat apara bilir, genomun kodunu açmağa yaxınlaşa bilir, kompüter texnologiyalarında böyük nailiyyətlər əldə edə bilir, amma bunların hamısının yalnız o zaman mənası və əhəmiyyəti vardır ki, bunlar insanın yüksəlişinə səbəb olsun. Məhz insanın insanlıq adlı keyfiyyətinin inkişafından, vücudi tərəqqisindən söhbət getməlidir. Yəni bütün bu elmi-texniki inkişafı yanaşı, "insan kimdir?" sualı xüsusi aktualıq və əhəmiyyətlə qoyulur.

Bu mövzunun özülündə insana olan münasibət durur. Söhbət ondan gedir ki, insan maddi və mənəvi kompleksdən, maddiyyatın və mənəviyyatın vəhdət və harmoniyada bulunmasından ibarətdir, yaxud yalnız maddi aləm var insanın?

Əgər insan yalnız maddi-dənəli ibarət olsaydı, vəziyyət tamamilə başqa cür olardı. Cisminin, maddəsinin, materiyasının inkişafına və artımına hər nə ki, xidmət edirdi, həmin istiqamətlərə diqqət yetirməsi kafi olardı. Amma insan tək material tərkibdən ibarət deyildir. Və bundan başqa, insanı insan

Həqiqir bir zərrəni əziz bir nəhayətsizliyə qaldıran vasitə

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camcağı

qıqətdə nə olduğunu dərk etməyən insan mənəfiyyə sürüklənəməyə məhkumdur.

Əlbəttə ki, bunlar - düşüncənin, təhlilin, durumun təftişinin mövcud olduğu halda görünənə bilən bir şeydir. İblis lənətlik insanın gözündə maddiyyəti parlatmaqla, mənəvi kateqoriyaların unudulmasına nail olmağa çalışır və bir sıra hallarda buna müvəffəq də olur. Müəyyən zahiri görüntülərin hesabına insan öz həqiqi durumundan sapa bilir, yolundan aza bilir. Onun insanlığını təşkil edən keyfiyyətlər, xüsusiyyətlər isə unudulmuş, kənara atılmış olur. Təbii ki, bu amil, onun həqiqi insanlıqdan kənara düşməsinə səbəb olur.

Bunun bariz nümunəsinə biz bir çox hallarda görürük. Görün dünya hara gedir? Mənəvi dəyərlər, fəzilətlər baxımdan böyük tənəzzül müşahidə edilir. Ağlagəlməz çirkinliklər ayaq açır toplumlara, İlahi hədlər aşılır və insanlar bədbəxtliyə düşür. Sanki texniki tərəqqidə irəlilədiyi bir addım, insanın mənəvi gerilməkdə onlarla, yüzlərlə addımıyla müşayiət olunur. Belə durumda inkişaf da, tərəqqi də təhlükə kəsb edir. Çünki bir gün yetişə bilər ki, tam mənəvi boşluğa, zombileşmiş qəlblərə malik insanlar məhvedici qüdrətə sahib olsunlar və onları heç nə saxlaya bilməsin. Necə ki, çağdaş dünyamızda bunların şərtləri mütəmadi olaraq görünür. Qüdrət bəşərin düşməninə əlində olanda, bu, çox ağır nəticələrə gətirib çıxarır. Yalnız bir axırıncı əsr ərzində müharibələrdə yüz milyondan artıq insan tələf olmuşdur ki, bunların da böyük hissəsi hər-bə heç bir aidiyyəti olmayan dinc adamlar idi.

İnsan bütün yaranmışlardan əzizdir

Allah Təala heç bir yaran-

mışa, heç bir məxluqa insana verilən qiyməti verməmişdir. Qurani-Kərimin "İsra" surəsinin 70-ci ayəsində buyrulur: **"Biz Adəm övladını şərəfli və hörmətli etdik"**.

İnsan - elə sırf insan olaraq apriori bu qiymətə malikdir. Onun zatında, mahiyyətində kəramət, şərəfə istedadı qoyulub. İzzətə, kəramətə yetişmək - insan fitrətinin bir hissəsidir. Hər bir insanın mahiyyətində bu necib xüsusiyyətlər qoyulmuşdur. Qoyulmuş bu keyfiyyətlərlə insan sonradan nə edəcək - bu, onun öz seçimidir.

Allah Təalanın xüsusi bir

əmanət olan ruhunu məhv etməməli, heç kəsin qarşısında əyilməməlidir. Hər nə ki, insanı alçaqlığa, xarlığa, əskikliyə aparırsa, ondan uzaq olmalıdır. İmam Cəfər Sadiqdən (ə) nəql edirlər: **"Həqiqətən Allah Təala möminə hər bir şey üçün izn verib, amma öz varlığını, nəfsini zəlil etməyə ona icazə verməmişdir"**.

Aydın olur ki, öz mənliliyini, kimliyini alçaltmağı dinimiz insana qadağan edir. Burada bir məsələnin fəlsəfəsi də açıqlanır - Allahın qadağan etdiyi, haram bildiyi bütün işlər insanı aşağılayır, alçaldır. Və məhz bu səbəbdən həmin haramlar

qadağan edilmiş, insana yasaq buyurulmuşdur. Həzrət Əlidən (ə) nəql edilən hədisdə bildirilir: **"Öz varlığını, nəfsini hər alçaq və zəlif işdən üstün və uca tut!"** Dinimiz bəlli edir ki, zəlliliyə gedib-getməmək - iradəvi məsələdir. İnsan özü seçim edir - alçaqlığa, xəyanətə qol qoysun, yoxsa yüksəlişə, ucalığa tərəf yönəlsin. Heç kəs gəlib insanın yerinə haramlardan imtina etməyəcək, heç kəs onun yerinə seçim etməyəcəkdir. Allah Təala insana ağılı, iradə, seçim qabiliyyəti verib və onu haramdan çəkindirmək üçün zəruri və kafi dərəcədə məlumatla təchiz etmişdir.

İmam Cəfər Sadiq (ə) buyurmuşdur: **"Süst olma ki, hər kimsə səni görəndə təhqir edib, alçaltmasın"**.

İnsan ayıq olmalıdır, hər bir müstəvidə diqqət yetirməlidir ki, onu təhqir etməyə, izzətini əlindən almağa heç kəsə bəhanə verməsin. Ümumi halda, hər nə ki, onu alçaldırsa, ondan çəkinməsi lazımdır insanın.

İzzətə təşviq
 Dinimiz eyni zamanda izzətə dəvət və təşviq etmişdir. Bütün insanlardan daha ali mərtəbəli və daha uca dəyərlə o kəslərdir ki, əgər bütün dünyanı bir tərəfə qoysalar, onun şəxsiyyətini digər tərəfə - o, öz izzət və varlığını bütün dünyadan irəli bilər. Onun şəxsiyyətindən nəse azalarsa, bütün dünyadan imtina edər. İmam Museyi-Kazımdan (ə) nəql edirlər: **"İnsanların dəyər baxımından ən ucası və böyüyü o kəsdir ki, dünyanı öz nəfsinə, varlığına müqəddəm bilmir, daha öndə bilmir"**.

Hazır deyil zətan uca insan bütün dünyaya malik olmaq əvəzində öz şərəfə və kəramətindən zərredək imtina etsin. İnsan nə qədər öz izzətini qoruyursa, dəyəri də bir o qədər də yüksəkdir.

tə yiyələne bilir. Bütün aliiliklərin mənbəyi Allah olduğu üçün, izzət axtaran insan gerek həqiqi izzət sahibinə həqiqi bəndəlik etsin. Həzrət Peyğəmbərdən (s) nəql edirlər: **"Allah Təala hər gün nida edir ki, Mən sizin əziz Pərvərdigarınızam, hər kim iki dünyanın izzətinin istəklisidirsən, əziz olan Allaha itaət etsin"**.

Allah Təbarəkə və Təala əzizliyin, izzətin özüdür. Hər kim dünya və axirətdə nicat axtarırsa, onun yolu - həqiqi izzət sahibinə tapınmaqdan keçir. Allaha bəndəlik - həqiqi zərrəni əziz bir nəhayətsizliyə, əziz sonsuzluğa qovuşdurur və nəticədə, uca bir varlıq yara-

Şüurlu, iradəvi bir varlıq olan insan, hər bir addımını atmadan öncə təhlil etməlidir: mənəm bu addımım Allaha itaət deməkdirmi, bəndəliyə aparırmı?

Böyük İslam Peyğəmbəri (s) buyurmuşdur: **"Allahın əmrini əziz bil ki, O da sənə izzət əta etsin"**.

İzzət fərdi mülahizələrə, canfəşanlığa görə əldə edilmir. İzzətin yolu Allaha doğru, məhz Allahın dediyi yolla getməkdir. İzzətin açarı Allaha itaət və əməldir. Əməlsiz itaət yoxdur. Həzrət Əlidən (ə) nəql edirlər: **"İtaətdən başqa izzətə çatmaq yolu yoxdur"**.

Allah Təala cəmi insanları izzətə çatanlardan qərar versin, inşaallah!

Allahım, bizlərə izzətli həyat qismət et!

Allahım, bizləri Peyğəmbər (s) və Əhli-Beytinin (ə) layiqli davamçılarından qərar ver!

Allahım, ümmət qarşısında duran problemlərin həllini, xəstələrin şəfa tapmasını, qəsb olan torpaqların, məscid və ibadətqahların azad olmasını nəsis et!

Allahım, 12-ci İmam - Həzrət Mehdi Sahib əz-Zamanın (ə.f.) tezliklə zühür etməsini inayət et! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 233 (7122) 2 noyabr 2018

Qonaqlarına və ailəsinə ölmüş heyvan ətindən yeməklər hazırlayır

Amerikanın Vaşinqton ştatında ki Menatçı şəhər sakini ailəsini və evinə gələn qonaqları məşin altında qalıb ölmüş heyvanların ətini yeməyə öyrəşdirib. 47 yaşlı Reyf Kerrol iddia edir ki, onun atası tez-tez yolda tapdığı ölü heyvanların ətindən yemək hazırlayır. 10 il ərzində o, ilk dəfədir ki, məşin vurmuş ceyran əti yeyib. Uzun illər sonra, maddi durumu ağırlaşanda kişi atasının təcrübəsini təkrarlayıb. "Həmin vaxt maddi durumum o qədər pis idi ki, mən pulsuz qıdadan imtina etmək istəmədim".

İndi amerikalı müntəzəm olaraq doğmalarını ölü ceyran, hinduşka, cüyür ətinə qonaq edir. Onun sözlərinə görə, bir maraldan 30 kilo ət çıxarmaq olar. Amma ən böyük və bərkətli qida ayı əti sayılır. Bu heyvan onların evindən yarım kilometr aralıda tapılıb. Bu heyvan ailəni 35 kilo ətlə təmin edib. Kişi ən yaxşı tikələri bayram naharları üçün nəzərdə tutur. Məsələn, o, Yeni il bayramında məşinlər tərəfindən vurulmuş maral ətindən file hazırlayır. Kerollun qonaqları nadir halda yedikləri ətin mənşəyi barədə məlumatlı olurlar.

Çoxlarında onun bu vərdişi şok və təəccüb doğurur. Kerroll xatırlayır ki, oğlunun dostuna ölmüş maral ətindən yemək hazırladığını deyib və o, çox təəccüblənib. Çünki gənc yeməyin çox dadlı olmasını bildirərək, onun maral ətindən hazırlana biləcəyinə inanmayıb.

Dörd metrlik piton uşağı boğmaq istədi

Avstraliyanın Maunt-Karbayn şəhərində uzunluğu dörd metr olan piton bir evə girib və oradakı iti öldürüb. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. Hücüm ötən gecə baş verib. İlanı 9 yaşlı oğlunun anası görüb. Qərribə səs-küy eşidəndən sonra o, evdəki işığı yandıraraq və yatan oğlunun yanında ilanı görüb. İlan ona hücumçu reaksiya verən iti boğmağa çalışırdı.

Qadın bu durumda nə edəcəyini bilmədiyi üçün qonşusunu çağıraraq. Sonuncu da qılınca bənzər kəsici alətlə pitonu öldürüb. Onun dediyinə görə, itlə ancaq bu formada mübarizə aparmaq olardı, çünki çox böyük idi. Bütün eh-

timallara görə, piton evə bağlanmayan bayır qapısından girib. O, öncə uşağı boğmaq istə-

Bu pişik o qədər sədaqətlidir ki...

İndoneziyanın Yava adlı bölgəsində pişik bir ilini sahibəsinin qəbri yanında keçirib. Bu barədə "Daily Mail" qəzeti xəbər verib. Xəbərə görə, 28 yaşlı Keli Keningau Praytno heyvanı evinə götürmək istəsə də, o, qəbiristanlığa geri qayıdıb. Nəşrin xəbərinə görə, pişik hər gün Kandari adlanan mərhum sahibəsinin uşaqlarının yanına gəlir. Sahibəsinin uşaqları pişiyi yedizdirirlər və bundan sonra pişik qəbiristanlığa geri qayıdır. Praytno isə deyib ki, ona bu pişiyi müşahidə etmək olduqca ağırdır: "Bu, onu göstərir ki, heyvanlar öz sahiblərinə qarşı necə sədaqətli-dilər".

Gənc qadın pişiyi yeməklə cəlb etməyə çalışsa da, o, hər dəfə qaçıb qəbiristanlığa gedir. Bundan öncə, oktyabr ayında da sahibinin atdığı it bir ay boyunca onu atıldığı yerdə gözləmişdi. Hətta facebookda da Bu ləqəbli itin sahibinin atdığı köhnə mebel və zibil yeşiyinin yanında yatdığı bildirilmişdi.

Xəstənin psixoloji problemləri vardı, mismar yeyirdi

Hindistanda psixoloji problemləri olan və mədə ağrısı ilə xəstə xanaya gedən xəstənin tomoqrafiyası görünəri dəhşətə saldı. Xəstənin bağırsaqlarından 639 ədəd mismar çıxarıldı. Hindistan mediasının yazdığına görə, Gobarqdanqa bölgəsində yaşayan və adı açıqlanmayan 48 yaşlı şəxs mədə ağrısı və qusma şikayəti ilə iki həftə öncə Kəlküttə xəstəxanasına getdi. Əməliyyatı həyata keçirən həkim Siddhartha Bisvas mismarların böyük hissəsinin 5 santimetrdən uzun olduğunu deyərək, aşağıdakıları bildirib: "Xəstənin vəziyyəti yaxşıdır və nəzarət altında tutulur. Şans əsəri xəstənin bağırsaqlarında böyük miqyaslı yırtıq yaranmayıb". Həkimlər psixoloji problemləri olan xəstənin davamlı olaraq mismar udduğunu dedilər.

QOÇ - Başınızda yeni ideyaları reallaşdırmağı bacarsanız, uğurlarınız daha da yaxınlaşacaq. Yeganə narahatlığınız səhhətlə bağlı ola bilər. Bütəcəni boş məsəflərə xərcləməyin.

BUĞA - Günün ümumi mənzərəsi gərgin olsa da, bunun qarşısını ala bilərsiniz. İlk növbədə səbr nümayiş etdirin. Nahardan sonra işə yalnız istirahət və gəzintilərə meyl edin.

ƏKİZLƏR - Hərdəməyallığa mübtəla olmaqdan, hazırkı tərəddüdlü durumdan sizi çıxara biləcək adamların yanında olun. Belə adamlar var. Elə işə hərəkətə keçin. Bu gün pul da gözənilir.

XƏRÇƏNG - Bəxtinizə fəaliyyət və yeni əlaqələr üçün ən uğurlu məqamlar düşəcək. Odur ki, mövcud potensialınızdan maksimum bəhrələnin. Müqəddəs yerləri ziyarət etmək yaxşı olardı.

ŞİR - Məqsədlərinizi həyata keçirməkdə bəzi maneələrlə üzləşsəniz də, günün ümumi mənzərəsi istəyinizə uyğun tərdə canlanacaq. Bütəcəndə artım da mümkündür, amma səhhətinizi qoruyun.

QIZ - Şəxsi işlərinizdə böyük dönüş gözənilir. Qarşıda duran yarım ay ərzində görəcəyiniz işləri reallığa yaxınlaşdırmaq üçün müttəfiqlərinizlə əlaqələri dərinləşdirin.

TƏRƏZİ - Düşünməyin ki, iştirakçısı olduğunuz proseslər neqativliyə gedir, əksinə, yaxın vaxtlarda bunun bəhrəsini mütləq görəcəksiniz. Günün ikinci yarısını bütünlüklə sevgiyə həsr edin.

ƏQRƏB - Gələcək perspektivlərinizi reallaşdırmaq istiqamətində tənbellik edirsiniz. Belə ki, sizə lazım olan bütün gedişləri bildiyiniz halda fəaliyyət göstərmirsiniz. Əzmkarlığınızı artırın.

OXATAN - Özünüzü mübahisəli situasiyalara atmayın. Bacardığınız qədər obyektiv və səbrli olun. İndiki çətin məqamda son sözü əvvəldə demək zərərli. Təcürbəli insanların yardımına ehtiyacınız var.

OĞLAQ - Səhər saatlarında qeyri-ciddi adamların xoşagəlməz rəftarı ilə üzləşə bilərsiniz. Çalışın ki, belə amillər ovqatınızı korlamasın. Nahardan sonra səfərə çıxmağa dəyər.

SUTÖKƏN - Aqlınız kəsməyən şəxslərlə görüşlərdən yayının, aldana bilərsiniz. Ümmiyyətlə bu gün risklərə getməməli, yalnız sınaqlardan çıxmış dostlarınızla bir yerdə olmalısınız.

BALIQLAR - Məxfi danışıqlar aparmaq, gizli planları təcürbən həyata keçirmək üçün səmərəli vaxtdır. Amma gərək bütün bunlar xeyirxah müstəvidə cərəyan etsin. Sənədlərlə bağlı diqqətli olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Onların işi yataqları test etməkdir

32 yaşlı ingilis Leva Baradouska yataqların komfortunu test edərək, ildə 75 min sterlinq pul qazanır. Onun peşəsinin adı isə "komfort mütəxəssisi"dir. İşinin mahiyyəti isə çalışdığı firmanın istehsal etdiyi yataqların keyfiyyətini yoxlamaqdan ibarətdir. Leva Baradouska bu yataqlarda yatır və firmaya yataqların rahat olub-olmaması ilə bağlı məlumatlar verir. Firma Baradouskanın verdiyi məlumatlar əsasında məhsullarda dəyişiklik edir və ya etmir. Leva Baradouska uşaq yataqlarını da test edir və "Yuxunun iş yerində aktiv olaraq təşviq edildiyi peşə mənim peşəmdir" deyir. Baradouska peşəsindən asılı olaraq yeni məhsullardan istifadə etmək üçün Sinqapur, ABŞ və Yaponiya kimi bir çox ölkələrə də səyahət edir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.